

ÉLETTÜNK

XII. évfolyam 3. szám (13. Jahrg. Nr. 3)

Az európai magyar katolikusok lapja

1981 március

„A SZENTATYA”

II. JÁNOS PÁL PÁPA TÁVOLKELETI ÚTJA ELÉ

A római Pápanak ez a szép neve az utolsó időkben már szinte kiveszett a közhasználatból. — Mióta II. János Pál pápa köztünk járt, ez a szép elnevezés újra könnyebben jön az ajkunkra. Mert mi mindnyájan olyan mértékben tapasztaltuk és éltük át az ő odaadását, felénkhajolását, szeretetét és jóságát, hogy már szinte nem is tudunk rá csakúgy föltekinteni, mint a „hivatalos egyház” fejére, hanem mint lelkipásztort zártuk őt mélyen a szívünkbe. — Az a szeretet pedig, amely az emberokból, főleg az ifjúságból, feléje sugárzott, bizonyította arra, hogy mire van szükségünk. Arra is, hogy a katolikusok mit várnak az ő Legfőbb Pásztoruktól? Amit első sorban várnak, az nem a sokat idézett és annyit kifogásolt „hivatalos egyház”, a bürokratikus kormányzó szerv, hanem a szinte feltörő vágy olyan főpásztorok után, akik bizalommal és bátran sietnek a hívek elé, hogy a mai változó világ sokrétű zavarain segítsék őket. Magánéletükben a nemzedékeknek lelki válságai iránt, de ugyanakkor egészen világos, sőt, ha kell, népszerűtlen, kemény irányvonalakat, Krisztus tanításának teljes átültetését a mi időkbe, de a lelkipásztort mély szeretetével hirdető. Ezt várják a katolikusok ma az ő püspökeiktől is... A Szentatya megmutatta nekik ezt az utat... Sok „haladó pap” Nyugaton azzal tér ki: „lengyel pápa”. — Ennek az ajkbiggyesztő megjegyzésnek a mélyén az az előítélet bujkál, hogy a lengyel egyház konzervatív, maradi. — Mi az, hogy maradi? — Mert a lengyelek a házasságon kívüli és azon belüli féktelen szexuálisitást ma még mindig bűnnek tartják, azért az ilyen erkölcsi beállítottság maradi katolicizmus, amit mindig gúnyos akcentussal kell idézni? A hűség az egyház tanításához, hűség a Pápa-hoz, hűség a püspökökhöz, elintézhető egyszerűen azzal, hogy „konzervatizmus”? — Ez annyit

jelentene, hogy a lengyel egyházat és értékeit tévesen ítéltük meg... Amire a mai világnak szüksége van, az nem a minden áron való könnyítés, vagy helyesebben gátnélküliség erkölcsi síkon. Hanem a hitélet elsekélyesedése láttán, a hittartalom mélyebb megértése és megélése... Ebben az értelemben II. János Pál, a lengyel pápa, ebből a len-

is azt, hogy nekik elsősorban atyáknak kell lenniük.

Hát nem ez az, ami nálunk hiányzik és ami a Pápanál olyan különösen érint minket? És ez az érzés, nem éppen azért olyan mély nálunk, mert mi azt olyan sokszor és fájdalmasan nélkülözzük?

Lelkiatyákra van szükségünk... nem

A NÁZÁRETI OTTHON

Molnár C. Pál fametszete

Harsányi Lajos (1883—1959):

A JEGYES

Szép almapiros arca csupa készség.
Ruhája durva és kopott a válla.
De mindig tiszta szalmaszín szakálla
S öreg szeme, mint júniusi kék ég.

Szorgoskodik a szülferdő alján.
Fát döntöget, mint régimódi ácsok.
Körötte zöldveres harkály kopácsol
S a táj egy szent titoktól szinte halvány.

A munka mellől gyakran néz viggásva
Az elvarázsolt tömjénszagú házra,
Hol Mária szent ihletben dalolgat.

Fohászkodik. A távolba mereng el
És este vágyó, álmatag szemekkel
Soká nézi az otyvaszínű holdat.

Msgr. Valentiny Géza pápai kitüntetés

Ez év február elején jött a Német Püspöki Konferenciától az értesítés, hogy Öszentsége II. János Pál pápa, a németországi magyar főlelkész és a Kastli Magyar Iskolabizottság elnökét, Valentiny Gézát, pápai prelátussá nevezte ki.

Ezzel egyidőben a Német Püspöki Kar 1981. január 30-ával Msgr. Valentiny Gézát Németországi Delegátusi tisztségében véglegesítette.

Amikor a kitüntetéshez és a kinevezéshez szívből gratulálunk, tudatában vagyunk annak, hogy ez súlyos terhet és felelősséget jelent a kinevezett számára. A jó Isten erősítő kegyelmét kérjük hozzá és hisszük, hogy ez a kitüntetés és kinevezés a magyar ügyet és a megbékélést szolgálja.

gyel katolicizmusból is közvetít valamit felénk.

A s z l á v p á p a. Aki valaha Keleten járt, biztosan megérezte azt a szívéllyességet és bensőséget, amellyel emberek egymással találkoznak. Ez a szeretet különösen átjárja az ottani keresztényeket. Az ember aki ott istentiszteleten vesz részt, már eleve testvérenek számít: mert a hit összekötő ereje meleggé teszi az embereket. A pap jóbarát, aki őértük van itt, így a kapcsolat hozzá magától értetődő... A lelkész az egész közösség atyja és az emberek szeretettel és tisztelettel csüngenek rajta. — De ezek a papok tudják

plébános „urakra”, adminisztrátorokra, ideges rendezőkre — ezek lehetnek laikusok is —. Az egyházközségnek igazi édesatyára van szüksége és még nagyobb mértékben kellene a püspöknek ilyennek lennie. A Szentatya megmutatta ezt nekünk, a lengyel Pápa, a Pontifex Maximus — a legfőbb hídvevő, ahogy azt itt Németországban minden szempontból bebizonyította. És végül is annyi tapintattal és alig észrevehetően építette meg a megértés hídját a keleti és nyugati keresztények között. Rajtunk áll most, hogy megtaláljuk azt az utat, amely ezen a hídon átvezet!

(Glaube Im Osten)

Böjti útravaló

Hamvazószerdán a pap megjelöli hamvval keresztalakban homlokunkat, miközben azt mondja: „Emlékezz ember, porból vagy és porrá leszel”.

Valóban, minden sejtünk szeretlen anyagokból épült fel s szemmé, kézzé vagy más szervé alakult át. Ezek a szervek egy életen át együttműködnek egymással, így látják el egy kimondhatatlanul komplikált egységnek: testünknek szükségleteit. Táplálékot bontanak le és sejteket építenek fel, erőt szolgáltatnak, hideget jeleznek, sőt gondolkodni, érezni is általuk lehet. Mégis egyszer megöregednek s ha felmondják a szolgálatot, megáll az élet, a szervek szétesnek, alkotóelemeikre bomlanak. Beáll a régi állapot: porrá leszünk. Ez lenne életünk egyetlen célja? hogy dolgozzunk, együnk és aludjunk, szeressünk és elmúljunk?

Az emberben hihetetlenül erősen él a vágy a boldogság, a halhatatlanság után. Egész életünkben a boldogságot keressük, utána futunk és örülünk, ha itt-ott egy szikrányit magunkénak mondhatunk, hogy ennek felcsillanása után a következő szikra után loholjunk. Mégsem érjük el, nem tudjuk megkaparintani, a boldogság elszáll, mint a mesebeli kék madár.

A porból felépült sejtrendszer testi élete a próbaidő, az örök szeretetben eltöltendő boldogság elnyeréséhez. A próba megállásához sok áldozat szükséges. Erre figyelmeztet bennünket a hamvazás, ezért a nagyböjt.

Az Egyház a böjtöt nem törölte el. Minden nap, de különösen pénteken ne feledjünk böjti áldozatot hozni. A hústól való megtartóztatás nem kötelező, de kívánatos. Semmit sem ér azonban az olyan böjtölés, amelynél nem eszünk ugyan húst, de másból jól lakunk. Hol itt az áldozat? A böjt lemondás valamiről. Ha egy étel helyett másikkal jóllakunk, az nem áldozat, csak csere. Ilyen „böjtnél”, — ha nem is tudatosan, — megkerüljük Isten és az Egyház szándékát. Ez pedig bűn. Megtartóztatás lehet ételtől, italtól, élvezeti cikkektől, televíziótól vagy másitól, amit magunk választunk. De tartssuk meg ígéretünket! A böjt semmibe vétele súlyos bűn, meg kell gyónni szentáldozás előtt. Az áldozat meghozása segít bennünket a lelki élet fölösleges terheinek levetéséhez, segít közelebb kerülnünk Istenhez.

És ne feledjük el az éhezők, szükségben szenvedők számára odaadni amit megtartóztatásunkkal „megtakarítottunk”. Különben „saját zsebünknek” hozunk csupán áldozatot.

Az igazi böjt együtt jár a fokozottabb imaélettel s a rászorulókat megsegítésével. Nem utolsósorban együtt jár a magunkba szállással, bűneink tudatosításával s végül egy szívből jövő húsvéti gyónással. Ehhez kívánok sok kegyelmet!

Fejős Ottó

PROF. DR. MEHRLÉ TAMÁS OP:

„Hiszem testnek feltámadását“

Az apostoli hitvallás utolsó két tétele keresztény életünk beteljesedését vetíti szemünk elé: hisszük az örök életet. Az eredeti latin szöveg nem is a test, hanem a hús feltámadásáról beszél, ami még jobban érvényre juttatja, hogy nemcsak a léleknek a szellemi létéről és boldogságáról van szó, hanem teljes emberi természetünk, lelkünk és testünk megdicsőüléséről.

A világvégi feltámadásba vetett hit nemcsak az újszövetség, hanem már az ószövetség biztos tanítása. Sőt a test feltámadása a Szentírásban jobban jut kifejezésre mint a szellemi lélek halhatatlansága, bár egyes szövegekből erre az utóbbira is minden kétséget kizáróan következtetnünk kell.

Az ószövetség tanítása

Ezekiel grandiózus látomása a zsidó népnek a hazájába való visszatérését feltámadásnak fogja fel. Isten a prófétát kivezeti egy völgybe, amely tele van kiszáradt emberi csonttal. Meghagyásából a próféta jövedőlni kezd s „lám, amint jövedőlttem — olvassuk — zaj keletkezett, majd zörgés támadt, és a csontok egymáshoz közeledtek. Aztán láttam: ín és hús került rájuk, és bőr vonta be őket”. Végül „éltető lehelet szállt beléjük, életre keltek, talpra álltak, mint egy nagy sereg” (Ez 37, 7-10). Dániel próféta már világosan kifejti a világ végén bekövetkezendő feltámadásba vetett hitet: „Akik a föld porában alszanak, azok közül sokan feltámadnak, némelyek örök életre, mások gyalázatra, örök kárhozatra” (Dán 12, 2). S Isten Dánielnek is megígéri a feltámadást. „Te meg csak menj és légy nyugodt — mondja neki — s amikor végetérnek e napok, te is fölkel, hogy a tiéd legyen, amit megérdemelsz” (Dán 12, 13).

A legvilágosabban azonban a Makkabeusok könyve tanítja az egyéni feltámadást. Antiochus Epifánész uralkodása alatt elfognak hét testvért anyjukkal együtt. Arra akarják kényszeríteni őket, hogy hitük megtagadása jeléül sertéshúst egyenek. Az első testvért kivégzik, sorra kerül a második is. Hájastul letépi fejről a bőrt és felszólítják, engedelmessédjék nekik. A fiatal ember nem tagadja meg hitét. A hóhér felszólítására azt feleli: „Földi életünket elveheted, de a mindenség királya föltámaszt minket az örök életre, mert az ő törvényeiért haltunk meg” (2 Mak 7, 9). A testvérek anyja, miközben fiait kivégzik, e szavakkal bátorítja őket: „Nem tudom, hogyan öltöttetek testet méhemből. Nem adtam nektek lelket és életet, nem én fűztem össze elemeiteket csodálatos módon, hanem a mindenség Teremtője, aki az emberiséget alkotta és létet adott mindennek. Ha most törvényeiért semmibe veszitek, irgalmában visszaadja nektek a lelket és az életet” (2 Mak 7, 22-23). S amikor a legfiatalabb gyermeke sorra kerül, e szavakat intézi hozzá: „Gyermekem, kérlek, tekintsz az égbe, és nézz a földre és mindarra, ami rajta van! Gondold meg, hogy Isten semmiből teremtette és az emberi nem is ugyanígy keletkezett. Ne félj ettől a hóhértől, légy méltó bátyáidhoz! Vállald a halált, hogy a könyörület napján majd bátyáiddal együtt visszakapjalak” (2 Mak 7, 28-29). Fiai után aztán ez a hőselleklű asszony is elszenvedi a vértanuhalált.

Az újszövetség tanítása

Jézus idejében ez a hit tovább élt a jámbor zsidókban. A szaduceusok azonban, akik gyakorlatilag racionalisták voltak, tagadták a feltámadást. Jézus velük szemben nem egyszer megvédi a zsidóknak a feltámadásba vetett hitét. Amikor egyszer zavarba akarják hozni és a feltámadásba vetett hitet neveltségessé tenni, csak annyit mond nekik: „Tévedtek, nem ismeritek sem az Írást, sem az Isten hatalmát” (Mt 22, 29). Hegyi beszédében azt tanítja, hogy a gonoszoknak egész teste kárhozatra kerül (Mt 5, 29-30). Annak aki irgalmatlanul van embertársai iránt azt ígéri: „Az igazak feltámadásakor majd megkapod a jutalmadat” (Lk 14, 14). Miután a Betesda-fürdőnél meggyógyította a 38 év óta megbénult embert, azt mondja a zsidóknak: „Amint az Atya halottakat támaszt föl és életre kelt, úgy a Fiú is életre kelti, akikt akar... Ne csodálkozzatok ezen. Eljön az óra, mikor a sírokban mindnyájan meghallják Isten Fiának szavát. Akkor előjönnek, akik jót cselekedtek az élet feltámadására, akik pedig gonoszat cselekedtek, az ítélet föltámadására” (Jn 5, 21, 28-29). Mint már az ószövetségi írások, Jézus is csak az üdvözül-

tek feltámadását nevezi életre való feltámadásnak. Az elkárhozottak is feltámadnak, de ez az élet rosszabb mint a halál, nem lehet életre való feltámadásnak nevezni.

Jellemző Lázár feltámasztása is. Jézus Lázárt ugyan csak a földi életre támasztja fel, de ezt azért teszi, hogy a halál fölötti hatalmát felismerjük. Márta e szavakkal fogadja: „Uram... Ha itt lettél volna, nem halt volna meg testvérem, de tudom, hogy most is, bármit kérsz az Istentől, megadja neked” (Jn 11, 21-22). Jézus megnyugtatta, hogy testvére feltámad. „Tudom, hogy föl fog támadni a föltámadáskor az utolsó napon” (Jn 11, 24). Jézus azonban így folytatja a párbeszédet: „Én vagyok a feltámadás és az élet: aki bennem hisz, még ha meg is halt, élni fog. Mindaz, aki belém vetett hittel él, nem hal meg sohasem” (Jn 11, 25). Márta már hitt abban, hogy a holtak feltámadnak a végső ítéletkor. Jézus azonban figyelmezteti, hogy a feltámadás és az örök élet az ő személyéhez van kötve, neki adott az Atya minden hatalmat, ő támasztja fel a halottakat is. A feltétel, hogy a dicsőséges életre feltámasszon minket az, hogy élő és eleven hittel higgyünk benne. S hogy Márta lássa, hogy Jézusnak csakugyan van hatalma élet és halál felett, ennek jeléül és megerősítésként feltámasztja Lázár testvérét.

Ugyanazt a gondolatot találjuk Jézus eucharisztikus beszédében is. Megkívánja, hogy higgyünk benne: „Aki hisz

bennem, annak örök élete van” (Jn 6, 47). De azt is akarja, hogy testét és véréit élő hittel magunkhoz vegyük; az Eucharisztia az élet kenyere, a feltámadás záloga. „Bizony, bizony mondom nektek: Ha nem eszitek az Emberfia testét és nem isszátok az ő véréit, nem lesz élet bennetek. Aki eszi az én testemet és issza az én véreimet, annak örök élete van és én föltámasztom az utolsó napon... Itt a mennyből alászállott kenyér, ez nem olyan mint a manna, melyet atyáitok ettek és mégis meghaltak. Aki ezt a kenyeret eszi, örökké él” (Jn 6, 53-58).

Az új párizsi érsek

Jean-Marie Lustiger-t, lengyel zsidó kivándorlók megkeresztelt fiát nevezte ki a Pápa a legfontosabb Franciaország-i érsekség élére. Tizennégy éves korában a németek-megszállta Orléans gettójában még sárga zsidó csillagot hordott, 15-éves korában keresztelkedett meg. Származása miatt sokat kellett szenvednie ezután is. Édesanyját 1943-ban Auschwitzba deportálták, ahonnan többé nem tért vissza. Édesapja, nővére és ő még idejében el tudtak rejtőzni a vidéken. Ifjúságáról ő maga így emlékezik meg: „Én mindig igazi párizsinak éreztem magam. A Montmartre-on születtem, a Montparnasse-on jártam elemibe. Kedves fám Párizs gesztenyefái, játszóhelyem a párizsi utca, itt nőttem föl. Kedves állataim a kutyák, galambok és a macskák. Az utcáról kerültem a Montaigne Lyceumba, majd a Sorbonnera. Itt tanultam irodalomtörténetet, filozófiát és teológiát.”

A nagyon tehetséges és nagyon ősznamikus papnövendéket 1954-ben szentelték pappá. A progresszív és ultrakonzervatív két szélsőség közt öntudatosan a középvezetelen haladt. Mint Orléans-i püspök is ezt a vonalat követte, ami az új lengyel Pápa iránya is volt. Az Orléans-i püspök kinevezésénél II. János Pál pápa választása talán éppen ezért esett órá, akit mindkét véglet nyugodtan elfogadhatott. Ugyanez a szempont vezette a Pápát Párizsi érsekké való kinevezésénél is.

Az új párizsi érsek a Lengyelországból jött Pápát tartja az új idők legmodernebb pápájának. „Voityla bíboros pápává választásával a világegyház óriási lépést tett előre. A múltban Itália, Franciaország, Spanyolország és Németország voltak az Egyház hagyományos kedvenc gyermekei. A többiek valahogyan kívül rekedtek.”

A pápaválasztás napján Lustiger egy párizsi templomban Vietnam-i menekülteknek misézett. A Vietnamiak sírtak. Kérdésére, hogy miért sírnak: „Egy lengyel” — felelték. „Ő talán jobban megért minket; az ő országát is összetörték, mint a miénket. Ő tudja, mit jelent éhezni és megalázkodni.”

Az új párizsi érsek útja továbbra is tövises út lesz. Egyházmegyéjéhez Franciaország népességének ¼-e tartozik. Csak magában Párizsban 2,1 millió a katolikus hívők száma, 105 plébániával, 790 világi és 1,100 szerzetespappal. — A múltja is sok katolikus szemében szálka marad. Amikor múlt évben Orleans városában bémált, egy csoport ultrakonzervatív katolikus francia rontott be a templomba, üvöltözve: „Ki a zsidóval! Nem akarunk Orléans püspökének zsidót látni!” — Szerencsére még fiatal (54-éves). Akik ismerik, azt mondják róla: ő a 2000-ik év püspöke.

A pápa távolkeleti útja

II. János Pál pápa február 16-án indult el a 7000 sziget országába, a Fillippi-szigetekre, onnét megy Japánba, majd Alaszkán keresztül két hét múlva vissza Rómába. — A Vatikánban kiszámították, hogy összesen 35,120 km-t tesz meg. A Manila-i repülőtéren az államelnök, Ferdinando Marcos fogadta. Február 23-án érkezett a híres erőd-szigeten, Guám-on keresztül Tokióba és másnap találkozott Hirohito japán császárral. Ez a nagykeret. A nagy részletek: 15 helyen tartózkodott, 13 nagymisést pontifikált. Hogy hányszor beszélt és kiket látogatott meg ezen a hosszú úton, arról nehéz számot adni. Utolsó állomása a japán Hirosima, és Nagasaki, amelyekre a világon az első atom-bomba esett.

Amikor a Vatikánban utiprogramját állították össze, gyorsan megjegyezte: „Én nem mint turista utazom a Fillippi-szigetekre.” Ehhez tudni kell, hogy a soksziget-országnak 40 millió katolikus van. Az államelnök és a püspökök a Pápát már röviddel trónralépése után meghívták, azzal a céllal, hogy a Fillippin vértanukat, akiket a XVII. században a japánok gyilkoltak meg, Lorenzo Ruizt és 15 társát emelje a boldogok sorába. Ez lesz az első ilyen aktus a római Szent Péter bazilikán kívül. Sin bíboros, Manila érseke, ezt a kivetelt úgy érte el a lengyel pápánál, hogy hivatkozott arra, hogy az egykori Voityla Károly bíboros több lengyel püspöktársával arra kérte VI. Pál pápát, a hitleri idők lengyel jezsuita vértanuját, P. Kolbet, ne Rómában, hanem Lengyelországban avassák boldoggá. Ezt a kérést nem teljesítették. Erre a Manila-i Sin bíboros: „Szentatya, ami akkor boldogemlékű Kolbe atya számára nem volt lehetséges, miért ne lenne most boldogemlékű Lorenzo Ruiz és vértanutársainál lehetséges? — Most Ön

az, aki dönt.” — Én most a Manila-i Luneta Parkban, február 18-án, a boldogáavatást ő végezte.

Az országban nagyok a társadalmi és vallási feszültségek. A nagyvárosok nyomorkerületekkel vannak körülvéve, (slums) ahol szélszűföldött a szegénység, a nagyvárosok alja, akik félnek mindenfajta nyilvántartástól.

A katolikusokon és protestánsokon kívül sok mohamedán és budhista vallású él. A különböző vallások között véres ellentétek dülnek.

Az Egyház a Fülöp Szigeteken valóban egy vulkán tetejére épült egyház. Ezekkel a problémákkal néz szembe egy héten keresztül II. János Pál pápa.

Útjának második állomásán, Japánban, ahol a 115 millió lakósból csak egy százalék a keresztény, katolikus csak 335.000, a világ legkövesebb missziós talajára lép. A pápa külön föl-készült erre az útra. Japánul tanult és annyira vitte, hogy egy egész ünnepi nagymisést japán nyelven celebrált.

*

Ezekben a napokban kedves vicc járja a Vatikánt. — Két hajótöröttet vetnek ki a hullámok egy lakatlan szigetre. Az első hajótörött: „Na, mi megjártuk! El vagyunk veszve! Itt emberfia ránk nem fog találni!” — „Hagyd, pajtás — feleli a másik. — Ha senki más, de II. János Pál pápa hamarosan ránk fog találni!”

Közi Horváth József: REFINÁLT VALLÁSÜLDÖZÉS MAGYARORSZAGON

A brosúra tartalmazza a szerzőnek a II. világháború utáni Magyar Egyház helyzetéről szóló legjobb előadásait és cikkeket.

Kapható az Életünk szerkesztőségénél.
Ára: 5.- DM

Mai papnevelés a dialógus és a kontaktus szellemében

Papjaink képzésére a multban nagy súlyt fektetett az Egyház. Ma is arra törekszik, hogy a fiatal papjelölteknek alapos kiképzést adjon, amelynek segítségével lekipásztori feladataiknak egyszer megfeleljenek és ugyanakkor saját személyiségüket kifejleszteni tudják.

A papképzésben továbbra is három fődolgról van szó: a tudományos teológiai kiképzésről, a lelkiségre való nevelésről és a praktikus lekipásztori kiképzésről.

A teológiai kiképzés elvárja a teológustól a készséget, hogy a tanulmányokkal adott nagy követelményeket magára vállalja. Itt különböző veszélyeket kell szem előtt tartania. Az első veszély az intellektuális. Mivel a főiskolai években a stúdium áll előtérben, könnyen előjön a teológusban az a (hamis) tudás, hogy értelmi alapon minden problémát meg lehet oldani. Ez az álláspont a lelki nevelést és a praktikus lekipásztori kiképzést automatikusan mint valami másodrendű vagy alacsonyabb-rangú dolgot állítja be. Ezzel szemben arra kell a teológusnak törekednie, hogy a tudományos kiképzésben életének egyik — de nem egyetlen — lényeges összetevőjét lássa.

A második veszély az első magatartás ellenkezőjéből ered. Többben arra a meggyőződésre juthatnának — saját negatív tanulmányi tapasztalataik alapján, illetve az összes tudományágak relativitásának megfigyeléséből — hogy a teológiai kiképzés csak egy szűk és egésrossz és ezt a rosszat egészen egyszerűen el kell viselnie. De ha egyszer szerencsésen túljutott rajta az ember, kár vele tovább foglalkozni... Ha az idősebb és fiatalabb papi generációk között a dialógus oly nehéz — ha ugyan egyáltalában létrejön — akkor ennek a nehézségnek az oka épp az említett probléma is lehet. De testvéri dialógus csak úgy lehetséges, ha mindegyik fél tudomásul veszi a másik álláspontját, ha mindketten közös (és nem a megkülönböztető) értékekre építenek és ha a teológiában szünet nélkül továbbképezik magukat.

A lelkiségre való nevelés a második helyen áll, ez azonban nem azt jelenti, hogy másodrangú. De igenis azt, hogy a papjelöltek — és a felszenteltek — életében a lelkiségre való nevelést mint lényeges feladatot kell tekintenünk a tudományos kiképzéssel egyidejűleg.

A lelkiségre való nevelés terén az elmúlt években és évtizedekben szintén több változás ment végbe, ugyanúgy, mint a teológiai tudományokban.

A jelen papképzés tudja, hogy a jövőendő világpap lelki fejlődésében más súlypontok vannak, mint a szerzetesek kiképzésében.

A mai lelki nevelés továbbá az alapvető lelki magatartás és annak fontosságát hangsúlyozza a lehetőleg nagyszámú áhítatgyakorlatok elvégzésével szemben. Ehhez az alapvető magatartáshoz tartozik az Isten jelenlétében való élet, az Úr Jézussal való baráti kapcsolat („Már nem hívlak többé szolgálóknak benneteket” Ján 15, 15), a konkrét Egyház kritikus elfogadása és minden tevékenységünknek a szeretet két főparancsára való koncentrációja.

A lekipásztori kiképzés feltételezi (de nem pótol-

ja) a tudományos és a lelki kiképzést. Ennek során azokat a feltételeket kell biztosítanunk, amelyekre a mai lekipásztornak munkájában szüksége van. Itt elsősorban nem a dolog praktikus oldalát nézzük (pl. megtanulni a szentbeszéd felépítését, kidolgozását és előadását vagy megismerkedni a szentségek kiszolgáltatásának liturgikus előírásaival), hanem azt, hogy saját hivatásunkat és hivatalunkat helyesen értékeljük, hogy a hit szemével nézzük a hívők közösségét („Ahol ketten vagy hárman Jézus nevében összejönnek, ott Ő maga is jelen van közöttük”) és hogy embertársainkhoz a helyes viszonyban álljunk.

A jövő lekipásztornak mindenekelőtt két tulajdonságra van szüksége: a dialógus és a kontaktus emberekre kell hogy legyen.

Ahogy az utolsó egyetemi vizsga nem jelentheti a teológiai kiképzés befejezését, ahogyan a breviárium abszolválása még nem tesz minket az imádság embereivé, ugyanúgy még nem lekipásztor az, aki a hittanórákat és a hivatalos irodai órákat csupán megtartotta és az előírt istentiszteleteket abszolválta...

A lekipásztor kiképzése és a róla alkotott kép nagy változásokon megy keresztül (a trienti zsinat szelleme helyet ad a vatikáni zsinat szellemének). De a papképzés végső célja nem változik: Krisztus papjai „ne hitünk urai, hanem örömről szolgálói” legyenek (2 Kor. 1. 24.)!

Richter Aladár

a kismartoni egyházmegye szemináriumának régense

A felvidéki katolikuságra nehezedő nyomás

Köztudomású, hogy Huszák Cs. hozol-vákijában nem könnyű hívő kereszténynek lenni. A papság szinte magára hagyatva, püspökök nélkül, végzi munkáját az „ahogy lehet” jegyében. Új nyugtalanságot keltett az a terjedelmes egyházellenes cikk, amely a pozsonyi Pravdában, a szlovák kommunista párt napilapjában december végén megjelent (erről előző számunkban beszámoltunk). A DPA nyugatnémet távirati iroda pozsonyi jelentése szerint ezt a sajtótámadást általában úgy magyarázzák, mint a párt szándékát, hogy tovább szorítsa a papság és a hívők ellen alkalmazott csavart. A híriroda azt írja: Szlovákia különböző részeiből egyre több jelentés érkezik a vallásos életre nehezedő nyomás növekedéséről és egyre hangosabbak a segélykiáltások. Hogy csak a legkirívóbb eseteket említsük: behívtak katonai szolgálatra eredetileg alkalmatlannak nyilvánított fiatal papokat és vidéken, ahol egy-egy lelkészre több egyházközség lekipásztori ellátása hárul, egészségi vagy technikai okokra való hivatkozással bevonták papok hajtási igazolványát, azok tehát rozoga autójukat vagy kerékpárjukat nem használhatják. A DPA pozsonyi tudósítása szerint nyugati szakértők a szolgálatban levő katolikus papok átlagos életkorát immár csaknem hatvan évre becsülik. A Csehszlovákia két kispapi szemináriumában, az északcsehországi Litomerzice (német nevén Leitmeritz) városában és Pozsonyban, szigorú numerus clausus gondolkodik arról, hogy a felvehető papnövendékek számát a lehető legalacsonyabban tartásuk és így lassan kiapadjon a papi utánpótlás. A Vati-

kán és a prágai kormány tárgyalásai az egyház és a hitélet helyzetén alig változtattak. Még a cseh országrészekben is többen kérdezik: vajon a Prágával folytatott tárgyalások során a Szent-szék nem ment-e már el a lehetőségek végső határáig? A DPA rámutat: nő a kétség ezeknek a tárgyalásoknak a hasznosságát illetően.

Közben megerősítést nyertek a késő-ősszel Nyugatra kijutott hírek a pozsonyi papnevelde növendékeinek az októberi tiltakozó éhségsztrájkjáról. A pozsonyi szeminárium kispapjai október 20-án éhségsztrájkba léptek, tiltakozva az ellen, hogy a Pacem in Terris békepapi mozgalom az intézetben gyülekeket rendezzen. A KNA katolikus hírügynökség pozsonyi jelentése részleteket közöl erről az akcióról, amelyben a kispapok többsége — főleg az első három évfolyam hallgatósága — részt vett. Kacer állami egyházügyi megbízott személyesen irányította a nyomozást az akció szervezőinek a kiderítésére, de a vizsgálat eredménytelennek bizonyult. Büntetésként minden évfolyamból el akartak néhányat bocsájtani, ettől azonban eltekintettek, miután több szeminarista kijelentette: ha bármelyik társát menesztik, ő is távozik. A kispapok most attól tartanak, hogy az állami egyházügyi hatóság amely nem akarja annyiban hagyni a dolgot és továbbra is bosszút forral, a szokásos közvetlen módszerek egyikéhez — mint például katonai behívásokhoz — fog folyamodni.

A felvidéki katolikus egyház esemé-nyeihez tartozik, hogy Arrupe atya, a Jézus-Társaság spanyol nemzetiségű generálisa, üzenetben fordult a szlovákiai jezsuitákhoz, hangoztatva, hogy rendjük nem felejtette el őket. A területen élő felszentelt jezsuita szerzetesek száma kilencven körül van, közülük — mint tudjuk — jónéhányan magyarok.

Skultéty Csaba

Mécs László ismeretlen verse

A karácsonyi számunkban megjelent „Mécs László: Magyarok Misekönyve” c. cikkünkre kapott reflexiók között igaz örömei vettük Szalay Sándor, müncheni ref. lelkész „testvéri köszöntésű” sorait: „Amint ígértém, ezt a Mécs László verset, ami nem hiszem, hogy ismert lenne, küldöm szeretettel”. A levélhez mellékelve kaptuk Mécs László eredeti-kézírású, tudomásunk szerint is ismeretlen versének fotokópiáját.

Mint jólnevelt vadászkutya...

*Mint jólnevelt vadászkutya,
melyben megbízik jó ura
s szájába adja magakovácsolt
láncát s viszi vidám, fura
hívvel a láncot és korbácsot:
így járok én.*

A vers végén a következő ajánlás olvasható: „Kálmánnak, akinek ugyanaz a Gazdája, csak a járólánca más, emlékül 1942”. — Ez a „Kálmán”: Kozlay Kálmán, volt evang. lelkész, aki Münchenben halt meg.

Ime a most napvilágra került Mécs László költemény:

Mint jólnevelt vadászkutya...

*Mint jólnevelt vadászkutya,
melyben megbízik jó ura
s szájába adja magakovácsolt
láncát s viszi vidám, fura
hívvel a láncot és korbácsot:
így járok én.*

*Feltündérlék az izgató,
a vérpezsdítő Nagy Tilos!
Most jön a perc, a néma lázak
nagy perce, izzó, mártiros, —
akkor más lelkek lába lázad
rohamra ki!*

*Kuvasz-lelkek a nagy kolonc
dácára üzik a nyulat,
kopó-lelkek vad vágya vakkant
s ezer bozót, völgy, fordulat
izgalmával hajítják a vadkant,
vagy özikét.*

*Én állok majdnem pattanó
inakkal, Gazdám figyelem
távolból is, szájamban Törvény,
járólánc, korbács, fegyelem
s ha int, egy gyors csodára törvén
elcsípem tiszta örömem.*

FIGYELEM! — Már most meghirdetjük az őszi, szeptember-végi — október eleji Mattsee — Máriacell-i nagy magyar közös zárandoklatot. Tengerentúlról is! Mattseeban, Salzburg mellett, ahol a magyar Szentkorona 1945-ben három hónapig el volt ásva, felavatjuk a Szentkorona nagy emlékkeresztjét. Másnap, akik tehetik, átmennek Máriacellbe, az ősi magyar zárandokhelyre, Mindszenty bíboros sírjánál emlékezni az 1956-os magyar forradalom 25. éves jubileumára. — Részletes programot a következő számban hozunk a többi lapokkal együtt.

Készüljünk már most fel!

A Rendezőség

A Madrid-i Biztonsági Konferencián

A február elején megnyílt új ülészakon a brit, majd a nyugatnémet fődelegátus a vallásszabadság szükségességét hangoztatták. Az angol delegátus súlyosan bírálta a Szovjetuniót, főleg a litvániai és ukrainai vallásüldözés miatt. A német megbízott pedig hangsúlyozta, hogy az emberi jogok tisztelete nélkül az európai biztonság és együttműködés nem képzelhető el.

HONGRIE 1956 — 1981

A magyar felkelés a történelem színe előtt

Újabb összefoglaló — francia nyelven megjelent — művel gazdagodott a magyar politikai irodalom. A 200 oldalas könyv kimerítően tárgyalja a magyar októberi forradalom jelentőségét, az egész európai politikai fejlődésre gyakorolt hatását és dokumentumokkal is bemutatja a Magyar Október politikai és irodalmi visszhangjait. Így többek közt ismerteti az ENSZ határozatait, közli Sir Leslie Munroe ENSZ-delegátus történelmi fontosságú „Jelentés”-ét, ezenkívül olyan világhírességek, mint Albert Camus, T. Maurier francia akadémikus, J. F. Kennedy üzenetét a magyar forradalommal kapcsolatban. Magyar részről Kéthly Anna, Auer Fál, Közi Horváth József, Stankovich Viktor és mások tanulmányait, továbbá Illés Gyula, Manuel Rio (portugál költő) és Tollas Tibor költeményeit olvashatjuk. A könyv Töttösy Ernő és Dessart Francis szerkesztésében látott napvilágot, előszavát a disszidens orosz író, Andrej Amalrik írta.

(—)
A francia nyelvű könyv ára 18.— DM, vagy Sf. 33.— Ft., 250.— Bf., 8.— \$ + portó. Megrendelhető: Dr. Töttösy, 3 Av. Lambeau, B—1200 Bruxelles.

CSER-PALKOVITS ISTVÁN SJ:

Egy történelmi templom jubilál (2)

A százéves bécsi Votivkirche és magyar vonatkozásai

A ZARÁND MÁRTON-FÉLE HAGYATÉK

A templomépítés pénzalapjára rendezett egyetemes gyűlésnek méltó fejezete volt egy aradmegyei magyar földbirtokosnak, *Zaránd Mártonnak* 1856. jún. 18-án kelt végrendelete, amelyben az örökgyógyó 1494 holdnyi seprősi birtokának örökösévé a bécsi Fogadalmi-templomot tette. Az 1863-ban elhunyt örökgyógyó a Ferenc József-rend lovagja volt és kortársai szerint „nagy jótévője a nincstelenségnek”. Végrendeletében a rokonokon kívül egyházi célokra, a gyergyószentmiklósi szegényeknek, a rokkantak pesti alapítványának is nagyobb összegeket juttatott.

Zaránd Márton elhúnytával az illetékes csermői főszolgabíróság a 96.838 forint becsértékű vagyont birtokjogát a bécsi fogadalmi templomra ruházta. A vagyonátadás 1863-ban történt. A vagyonkezelői budai *Molnár Károly*, később *Strázsay Károly* pénzügyi főtisztviselők voltak. A földbirtokot — sikertelen bérbeadása után 1869-ben 80 ezer forintért eladták.

A templomra szánt adományok között így az egyik legnagyobb értékűt a Zaránd-féle hagyaték jelentette, amelyet alapítványként kezeltek és ennek csak kamatos hozadéka volt a rendeltetés céljára igénybevehető. A jogi előírásoktól — egyházi és állami hozzájárulással — a prépostplébánia építéskor eltertek, amennyiben az előirányzott és igénybevett 60 ezer forintnyi összeg amortizációs törlesztését az 1879-ben elkészült épület átadásakor meg is kezdték és ugyancsak levéltári adatok szerint — 1931-ben fejezték be.

A rokonság támadta a végrendeletet, de a keresetet a m. kir. belügyminisztérium 1868-ban elutasította.

Zaránd Márton, a nagylelkű pártfogó neve még egy alkalommal — a misealapítványok felsorolásakor szerepel a plébániakronika feljegyzéseiben. Alapítólevelében ugyanis nagyobb összeget rendel a templom lelkészisége számára, hogy évenként febr. 18-án és okt. 4-én hálaadó szentmisét mondjanak. Bár az adakozó névtelen akart maradni, „ein Ungenannt sein wollender”, de a rendelkezés szövege, a kézírás jellegzetessége, a körülmények teljes hitelességgel Zaránd Márton személyére utalnak — mint ezt a plébánia története is határozottan bizonyítja.

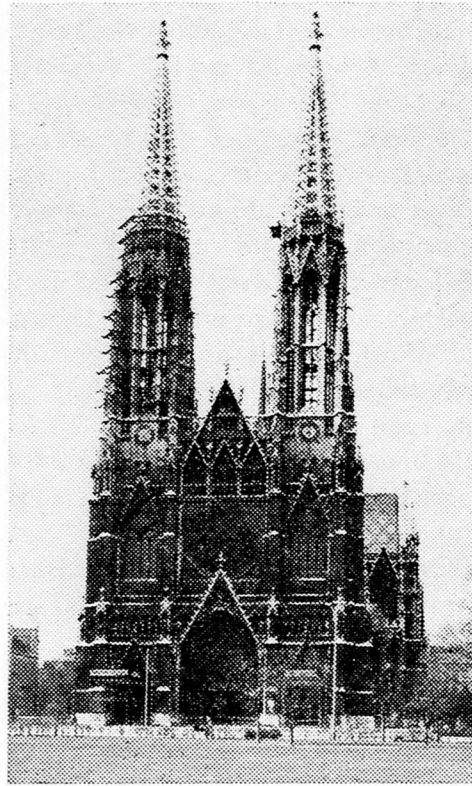
A templom történetére vonatkozó valamennyi írás, tanulmány kiemeli a Zaránd Márton-féle hagyaték nagy jelentőségét és az alapítványokról szólva hangsúlyozzák, hogy a fogadalmi templom állandó vagyonának legnagyobb része a magyar földbirtokos bőkezűségének köszönhető.

ÉPÍTÉSI TERVPÁLYÁZATOK

A megalakult templomépítő-bizottság 1854-ben nemzetközi tervpályázatot

hirdetett. A sajtóban is közzétett feltételek csúcsíves stílust írtak elő, kváder (faragott kőtömb)-falazással, két-tornyos megoldással, főoltárral, az oltárkórusban két, emeleti nagy oratóriummal és 4-5000 személyt befogadó belső térkiképzéssel.

Az 1855. jan. 31-ig meghosszabbított pályázati határidő leteltével 75 pályázat érkezett be: olasz, francia, német, angol, lengyel, orosz, cseh és magyar

A BÉCSI VOTIVKIRCHE

építészekről. Meglepő volt, hogy a templom építéstörténetével foglalkozó hosszabb-rövidebb munkák meg sem említik a magyarországi pályázók neveit, noha hazánkból *batan* küldték be pályaterveiket (Igaz, mind a hatnak németes a neve). Német ill. magyar nyelvű levelezésüket, terveik bírálatát az alsóausztriai tartományi levéltár őrzi.

A bírálóbizottság a pályázatok közül a 27 éves, bécsi *Heinrich Ferstel* művét találta legjobbnak és tervezőjét ezer arany dukáttal jutalmazta. Ez a — négy hónap alatt elkészült terv került kivitelezésre bizonyos módosításokkal. *Ferstel* később a bécsi műszaki főiskola tanára s több tudományos és művészeti társaság tagja lett. 1861-ben résztvett a pesti Tudományos Akadémia építési tervpályázatán, Aradon vezette az egyik kastély renoválását és készített ott egy kápolnaépítési tervet.

ALAPKÖLETÉTEL

Az előkészítő munkálatok előrehaladtával s a császári-királyi pár esküvőjének második évfordulóján, 1856. ápr. 24-én sor kerülhetett a templom alapkövének ünnepélyes letételére. Az alapköve anyaga a jeruzsálemi Olajfák-hegyéről való, ahol Krisztus elfogatása estéjén imádkozott. A kőtömb gótbetűs szövege:

„Wo Christi Herz brach,
brach man mich.”

Ahol Krisztus szíve megtört,
ott törték le engem.

EGY MAGYAR SZEMPONTBÓL IZGALMAS EGYHÁZFŐI KONFERENCIA

Az ünnepség után került sor a monarchia területéről egybegyűlt 80 egyházfői konferenciájára. A magyar püspöki kar 15 tagja jelent meg a szatmári, nyitrai és besztercebányai megyepüspökök kivételével. A bencésrendet *Rimely Mihály* pannonhalmi főapát képviselte.

A püspökök értekezlete magyar szempontból nem nélkülözte az izgalmas mozzanatokat. A még 1855-ben megkötött osztrák konkordátumot a magyar országgyűlés *hozzájárulása nélkül* kötötték s így annak jogi érvényét a nemzet forma szerint nem ismerte el. A Szentészék azonban a konkordátum érvényességét hazánkra is kiterjesztette — a kettős monarchia megszűnéséig. Az 1848—49-i események, a szabadságharc és a Libényi-merénylet miatt magyarellenes, önkényesen eljáró bécsi kormányzat az abszolutizmus legmirevőbb eszközeivel hazánkban minden irányban bénítóan hatott és központosító törekvései mellett germanizálni is iparkodott.

Ebbe az önkényuralmi államvezetésbe még az a terv is jól illett, hogy Magyarország püspökségeit *beolvasztják* az osztrák püspökségekbe és a primási méltóság a bécsi érsekre száll. Ennek a tervnek egyik leghevesebb ellenzője *Szenczy Ferenc* szombathelyi püspök volt. A bécsi kormánynak azt a tervét is a leghatározottabban utasította el, hogy a magyar püspökségeket állami adósságokkal terheljék meg. Az egyik megbeszélésen a püspök olyan élehangú beszédet mondott, hogy az elnöklő és amúgy is magyarellenesen hangolt *Rauscher* bécsi bíboros-érsek leinteni akarta *Szenczy* püspököt: „*Episcopus Sabariensis taceat et sedeat!*” (A szombathelyi püspök hallgasson el és üljön le!). A szombathelyi püspök azonban nem engedelmeskedett, tovább beszélt s amikor befejezte tiltakozó szavait, azt mondta: „*Nunc vero taceo et sedeo!*” (Most hallgatok el és ülök le!)

MUNKASZERVEZÉS ÉS MUNKAVISZONYOK

A Te Deummal záródó alapköletéti ünnepségek után jól szervezett keretek között indult meg az építő munka. A hármasszervezet tagjai voltak: *Heinrich Ferstel* építész, *Josef Kranner* építőmester és kőfaragó és a könyvelési s számviteli munkák vezetője, *Jaggi Frigyes* számtiszt. Ez utóbbi Pesten született tisztviselőcsaládból. Gimnáziumi tanulmányai után kettős könyvvitelt és váltójogot tanult, majd Bécsben a kereskedelmi minisztérium tisztviselője s az állami központi könyvviteli hivatal számtisztje lett. Kiváló tulajdonságai, szorgalma s hosszú tapasztalata alapján ajánlották a templomépítő-bizottságba, ahol döntő szerep jutott neki az építés pénzügyi irányítását, az anyagbeszerzést, valamint a munkások fizetését, és a beteg- és segélypénztár szervezését illetően. Jó könyvelői munkájáról a pénzkezelést, könyvelést kimutató hatalmas aktakötegek tanuskodnak, 1863-ban kitüntetésül a számvevősegi tanácsos címét és rangját kapta.

Az építkezés, a műhelyek, irodák elhelyezése óriási területet vett igénybe. A nagyszabású munka különféle szakiparosokat foglalkoztatott, köztük magyarokat is. *Bíró Antal*, „bürgerlicher Schlossermeister” a lakatosmunkákban kívánt résztvenni. A templompadló elkészítésére három cég kapott megbízást, így *Patek Antal* kőműves és kövezőmester is, akinek szolgálataiért — egy 1878. okt. 11-én kelt akta szerint 1471 forint 60 krajcárt utaltak ki. *Légrády József* gyémántműves műkö-

lapok metszéséhez és elhelyezéséhez egy gyémántmetsző szerszámot ajánlott föl használatra, amelyet az apa halála után a fiának adtak vissza 10 forintért.

Egy 1862-i akta szerint az építkezésnél száznál több kőműves és segédmunkás dolgozott, a kőfaragóműhelyekben pedig állandóan kétszáznál több szakmunkás, segéd és inas volt foglalkoztatva. Közöttük állandóan volt 10—15 magyar. A dunaföldvári születésű *Udvari György* pl. 15. éven át palléri minőségben dolgozott az építkezésnél és kifogástalan munkájáért bér-emelést kapott.

A nagyszabású építkezés az akkoriiban elhanyagolt kőfaragóipar felvirágzását, több kőbánya nyitását eredményezte és kitűnő munkaalkalmat jelentett komoly dolgozók számára. Az építkezés egyházi jellege, a széleskörű tennivalók sokfélesége, a munkaszakaszok összeegyeztetése és a nagy munkásszámszükségképpen jó munkaszellemet kívánt meg; az „Ordnung der Bauhütte” a vezetőség, pallérok, mesterek részéről jó példaadást, a műhelyek munkásaitól pedig *illedelmes, erkölcsös viselkedést* írt elő. Minden visszaélést szigorúan toroltak meg. Napjában kétszer végeztek névsorolvasást. A beteg- és segélypénztár viszont a balesetek és megbetegedések eseteiben kielégítő módon nyújtott pénzügyi támogatást. Levéltári adatok szerint több ízben emelték a fizetéseket és a nehéz, jól végzett munkáért esetenként jutalmakat is osztottak. (Folytatjuk)

EGY MAGYAR MISSZIÓS PÁTER TAJVAN-I LEVELÉBŐL

„...Három év híján ötven éve vagyok Kínában. A világháború után nem újult fel minden megszakadt kapcsolat az óvilággal, habár azért katolikusok maradtunk mind... Ha küldenek egy példányt („Életünk”) mint missziós alalmazmat, nem lesz hiába. Eléggé szét vagyunk szórva, de továbbítom olyan helyekre, ahol az emberek „olvasnak”. Szemem világa az utolsókat járja, de szemem kárával is csak nem tudom megtagadni az olvasás igényét. Azután majd imádkozom... Mellékletükben a Pápa látogatása úgy elnyugtatott, hogy utána elmentem a kápolnába és (nem volt ott más) — tapsoltam a tabernakulum előtt... A Humanae Vitae mozgalom elindítója voltam. Az én kis csoportom 1980-ban 1020 családot szervezett be... Remekül dolgoznak. Más nem is tehetünk korunk szörnyűsége ellen: Tizenhárom év alatt 300 millió bóbbit öltek meg földünkön. Egyedül 1979-ben több mint 50 milliót!... Tu autem Domine miserere nobis! — magyarul: Te azért Uram, könyörüld rajtunk!”

A Tajvan-i Magyar Missziót Dobai Sándor Ft. úr segíti adományokkal. Címe: 33 rue des Anglais, B-4000 Liège, Belgium.

Kedvezményes áron kapható!

AZ IRODALOM VILÁGA

A könyv az irodalomelmélet alapkérdéseit tárgyalja, bő szemelvényeket nyújtva a világirodalom remekíróinak műveiből. Pl. csak a költői műfajokat ismertető fejezeteket 100-nál jóval több gyönyörű vers illusztrálja.

Tanároknak, felsős diákoknak és az irodalom iránt érdeklődőknek melegen ajánljuk.

A több mint 300 oldalas szépirodalom-állítási, egészségvédelemű könyv ára csak 15.— DM, tengerentúltra 10.— \$ + postaköltség.

Rendelje meg az „Életünk” címen!

Megjelent

MINDSZENTY BIBOROS

magyar nyelvű életrajza

Közi Horváth József

tollából, zsebkiadásban.

Megrendelhető az Életünk szerkesztőségénél (Máriacellben Sümegh Lóthár atyánál) és az összes magyar lelkészénél.

Ára Európában 6.— DM, tengerentúltra 4.— dollár.

KISBARÁTI GYULA:

Mária-kultusz a magyar földön

Bizonyossággal megállapítható, hogy a magyarok ősei már a VI. század első felében megismerkedtek a keresztény vallással. Először az örmény püspökök és misszionáriusok térítették őket a levediái, vagy az etelközi „öshazában”. Ugyanebben az időben Gorda nevű fejedelmük megkeresztelkedik Bizáncban. Térítő kísérlete azonban balul végződött, mert amikor aranyból készült pogány szobraikat beolvasztotta a király, ez lázadást robbantott ki. Gordát megölik és utóda öccse lesz.

Sikeresebb volt Kurd fejedelem térítő kísérlete a VII. sz. derekán, de ezt a folyamatot megakadályozta a kazár hódítás és a pogány hit újraeredése. A kazárok közt, akik a nesztoriánus hitet vallották, később a keresztény térítők mellett mohamedán, zsidó térítők is jelentkeztek, akik megfordultak a magyar település területén is.

Szent Cirill 860-ban a kazár kagánhoz utaztatásban találkozott egy magyar csapattal, amely előbb életére tört, de szavát meghallgatván békén bocsátotta útjára. Így járt 20 évvel később Cirill öccse, Szent Metód is a Duna mellékén kalandozó magyar vezérrel, valószínűleg Árpáddal, aki végül is meghívta, tisztes fogadásban részesítette és tanítását meghallgatván, magát imáiba ajánlotta.

KERESZTÉNYSÉGÜNK KETTŐS GYÖKERE

A Mária-tisztelet Bizáncban keresztül már Szent István előtt nagyon belénk ivódott. A bizánci Mária-tisztelet beleépült szentistváni kereszténységünkbe is. De a Kárpát-medencében nemcsak a bizánci Mária-kultuszt, hanem a katolikus horvátság és szlovénység révén az olasz katolicizmus hatását is mutatja. Ezeket az elemeket Szent István-i kereszténységünk magába szívta annak ellenére, hogy a Mária-kultusz akkor is, ma is elterjedtebb nálunk, mint Európa Lajtán-túli oldalán.

A bizánci és a Lajtán-túli kereszténység idehajtó ágaiból alakult ki a magyar kereszténység és benne a Szűz Anya-tisztelet Szent István akaratából és a nyugati szerzetesi mozgalmak segítségével.

A VIII. században már nagy erővel küzdötte magát előre az izlám. Ez rányomta bélyegét a Fekete-tenger vidéki különböző törzsek kultúrájára.

A mohamedánizmus egykori nagy szerepére mutat rá az is, hogy még Imre király korában, 1100 körül is, az aleppói mozilim egyetemen Magyarországról származó izlám papok tanultak. Egyes törzsek között még az öshazában elterjedt a mohamedánizmus is.

Így közismerten a magyar kézművészség (ezüstművészség!) a szasszanida kultúra köréből alakult ki.

Kuvrát bolgár vezér Bizáncban lett keresztény, mint Heraclius barátja.

A VIII. században a Fekete-tenger vidékén hét püspökségről tudunk, amiből egy a kunok, egy pedig az onogurok püspöke volt.

A Fekete-tenger vidéke a VIII. században bizánci missziós terület. A bizánci hittérítés az izlám előretörése következtében hirtelen meggyengült és az etelközi magyarok életében ez a gyöngülés abban jelentkezett, hogy felújult a pogány kultusz. Ennek vezető főalakja Álmos fejedelem volt.

A IX. század második felében a keresztény misszió feléledt Levediában. Az itt járt Cirill és Metód apostolok valószínűleg keresték az összeköttetést a pogány magyarokkal.

884-ben Cirill és Metód találkozik az ugor királlyal. Ez az ugor király egy magyar csapat vezére lehetett. Álmos pogány „papkirálysága” idején a keresztények erős elnyomást szenvedtek. Ezért fordultak lelki támogatásért a szláv keresztény papokhoz. Ezután következik Árpád órája, aki Pannóniába helyezi át a hatalmi központot és politikájának centrális gondolata a honfoglalás művének végrehajtása, annak az uralkodó köztudatnak a jegyében, hogy az Árpád vezette magyarság Pannóniában Attila hun király örökségét veszi át.

Nagy hatással volt a Szent István-i kereszténység kialakulására a szlovén keresztény kultúra. A magyar kereszténység ősi szókincse nem a német nyelvből és nem az északi szlávól jött át, hanem inkább déli szláv jövevény-szavakból alakult. Az ősi szakrális centrumok megújítva megalapozói lesznek a magyar egyházi szervezetnek. Szent István nem a német, hanem a szlovén papság támogatásával alapozza meg a tíz magyar püspökséget.

A bizánci egyház kezén maradt a keleti császárság egyházi szervezete. A bizánci császárság uralmának hanyatlásával elsorvasdás következett be egyházi vonalon is: a délvídeken, s a magyar honfoglalási területen az eredeti bizánci egyházi jelleg felolvad az erőteljesen növekvő nyugati kereszténységben.

Szent István a keleti helyett a nyugati szerzetesi formát veszi át a magyar kereszténység szervezése mintájául. A középkoron keresztül számos nyugati szerzetesség telepszik meg hazánkban, s ezzel erősödik a magyar kereszténység sajátos önállósága. Nem lehetetlen, hogy Szent István a cluny mozgalom idején a bencéseket és a cisztercieket kéri fel (Odillo apát! levelezve) a nyugati fejlődéshez való kapcsolódás siettetésére. A nagy királynak a római pápaságtól történt korona-kérése is arra az előreíró egyházpolitikára vall, ami a magyar egyház és államiság önállóságát és vele a magyarság megmaradását segítette elő.

Ha István király bizánci-szláv alapra helyezi állama és egyháza sorsát, a magyarság — miként a török eredetű bolgárság — bizonyára beleolvadt volna a szlávokba.

A MÁRIA-KULTUSZ NÉPI FORRÁSAI

Az Egyház Mária-ünnepei már kódexeinkben is szerepelnek. Ez arra vall, hogy népünk hitéletében és lelkiéletében a Mária-ünnepek a legmélyebben gyökereznek. Hazánk a Bizánccal való kapcsolat révén a legelső kö-

zött tartja számon a Mária-ünnepeket. Területileg, főleg az ország déli részén és nagyrészt Erdélyben hódít teret a bizánci monasztikus egyházi szervezet, amely a kolostoralapítások és templom-építések nyomán terjesztője a Mária-kultusznak. Ha utalunk a már említett Szent Metód legenda részletére, akkor joggal feltételezhetjük, hogy az Árpádok családjában mélyre hatolt a kereszténység. Ennek eredetére utal a legendában név szerint nem említett magyar fejedelem imáért való kérése Szent Metódhoz, ami a fejedelem nagyon mély vallásos érzületére és gondolkodására vall.

Az ország felajánlása a Nagyboldogasszonynak Szent István által, ugyancsak arra mutat, hogy a királyi családban régtől fogva mély gyökerei lehettek a Mária-kultusznak és innen szállott alá az egész középkori magyarságra. Az a kultusz amit Szent István teremtett, sajátosan magyar vallásforma volt. Jellemző erre, hogy a XII. század végéről, a Bizáncban nevelkedett III. Béla király idejéből származó Pray kódex — amely az első magyar nyelvemléket őrizte meg — már jelentős ünnepként jelöli meg a Sz e p l ő t e l e n f o g a n t a t á s ünnepeit. Mellette egy közel egykorú kezdtől származó imádságot is olvashatunk a Szeplőtelen fogantatás-ról.

A reánk maradt szöveg szerint az imádkozó megszólítja a „kimondhatatlanul irgalmas Istent, ki az asszony, Éva büntetést, Szűz Mária által rendelte kiengesztelni”.

Másik forrása a Mária-kultusznak a nyugati kereszténységhez vezet, mégpedig Franciaországba. Laskay Osvát feljegyezte, hogy a középkori francia hagyomány szerint a Szeplőtelen fogantatás ünnepeinek szerzője egy magyar pap volt, mégpedig Magyarország királyának léltestvére (A király nevét nem említi meg). Erről a francia vonatkozásról tudomása van a majdnem egykorú Kazinczy-kódex franciskánus szerzőjének, aki mint forrásra szent Anzelmusra hivatkozik. Ez a kódexbeli adat arra is világít, hogy az akkori keresztény Nyugaton és főleg Francia- és Olaszországban mennyire a köztudatban volt a magyar királyi család és a magyar nép egybeforrott Boldogasszony tisztelete. A kódex idevonatkozó jegyzete a következőképpen hangzik:

„Vala franciabéli Károly királynak idejében, ezön királynak udvarában egy ifjú, ki vala az magyar királynak atyafia.”

A királyfi mindenkor első cselekedete reggel, hogy elvégezze a Szent Szűz kis cfficiumát. Amikor pedig egyszer betegségbe esett, megfogadta, ha Mária meggyógyítja, örök tisztaságban fog élni.

A legendát „Ünnepi Kalendárium”-ában idézi Bálint Sándor is, aki ide vonatkozólag újabb részleteket tárt fel. Szerinte, amikor királyi trónusra lépett volna ez az ifjú, jegyest választottak neki. Éppen esküvőre indultak, midőn a királyi ifjúnak eszébe jutott, hogy még nem végezte el a szokott zsolozsmát. Amikor ezekhez a szavakhoz ért: „mely szép és mely ékös drágalatos jegyesöm”, megjelent neki a Szűzanya és így szólt:

„Ha szép vagyok és ékös, miért hagytál el engömet?” — „Mit parancsolsz, hogy tegyek? — kérdezte erre az ifjú. Mária pedig szólt: „Ha az te jegyesö-

det énértöm evilágon elbagyod, az mennyországban engömet nyersz jegyesül és ha az én fogantatásomnak napját eszteni-dönként illentöd, mennyországba megkoronáztatol”.

És az ifjú elhagyja földi jegyesét, elbujdosik és az olaszországi Aquileia mellett remeteségbe vonul. Nemsokára ez a város patriarchájává választja és ettől kezdve „Asszonyunk fogantatását nyilván prédikála illenie szörzé” (azaz: illendően megünnepeltetni kívánja).

Ha ennek a francia legendának magyar eredetében hihetünk, akkor szakrális népi adalékul szolgál a Szeplőtelen fogantatás dogmájának fejlődéstörténetéhez.

A legenda e magyar változatában szerepel szerencsétlen életű Salamon királyunk is, aki állítólag ugyancsak Aquileia körüli remeteségbe kereste lelki nyugalmát.

Egy másik magyar vonatkozású legenda szerint akkoriban történt volna egy magyarországi kolostorban, hogy egy szerzetes Máriának bűnben való fogantatását merészelté állítani:

„Halljátok Isten csodáját! A gonosz barát alighogy befejezte káromló beszédét, holtan rogyott össze az oltár előtt”.

Ezt az esetet az említett magyar király mesélte el egy mantovai hittudós-nak, — jegyzi meg a legenda ismeretlen feljegyzője.

(Folytatjuk)

CIRKUSZOSOK A PÁPÁNÁL

Nem mindennapi látványban volt részük a római zarándokoknak a február 4-i általános pápai kihallgatáson. A kihallgatás végén ugyanis megjelentek a Rómában vendégszereplő Cirkusz Medrano akrobatái, zsonglőrjei, légtornászai és bohócái, hogy kis kóstolót adjanak művészetükből. A végén egy spanyol táncosnő a cirkuszzenekar hangjaira spanyol nemzeti táncot mutatott be. A jelenlévők óriási tetszéssel fogadták ezt a ritka meglepetést, a Szentatya pedig röviden megköszönte a kedves gesztust, mondván, hogy ő és az egész Egyház közel áll művészetükhöz, amellyel annyi embernek, főleg gyermekeknek, igaz örömet nyújtanak. Egy trapézművészünknek pedig, aki nemrég szerencsétlenül járt, mielőbbi gyógyulást kívánt. (KNA)

A KATOLIKUS SZEMLE ÚJ SZÁMA

A negyedévenként megjelenő Szemle legújabb számában (1980/4) első helyen megemlékezést olvashatunk Márton Áron erdélyi püspökről, majd Haas György vitaíró tanulmánya következik „Nemzeti tudatunk a 70-es esztendő végén” címmel. A 10 évvel ezelőtt meghalt Kerkai Jenő „útjait” és a KALOT-mozgalom léttérét érdekesen világítja meg Vida István írása. András Imre ezúttal harminc év magyar egyházpolitikájáról, megoldásra váró problémáiról nyújt elemzést. A Wittelsbachok ezeréves magyar kapcsolatát Bogyay Tamás-, a mai csehszlovákiai magyarok helyzetét Ölvédi János tanulmánya tárgyalja. Ugyancsak Ölvédi János búcsúztatja el a nemrég meghalt Kovács Imrét, „A néma forradalom” íróját. Nagy érdeklődésre tarthat számot az az interjú, amelynek során Békés Gellért kérdéseire válaszolva Cs. Szabó László többek közt beszámol feltűnést keltő hazalátogatásának előzményeiről, benyomásairól és tanulságairól. Az „Eszmé és művek” rovatban Trizny Mátyas, Tóttösy Ernő, Kovács K. Zoltán és Tóth László cikkei ill. könyvbírálati szerepelnek.

(—)

A Katolikus Szemle előfizetési díja egy évre DM 30.—, vagy ennek megfelelő összeg más valutában. Németországban megrendelhető a KMEM-Sekretariat címén: Oberführinger Str. 40, D-8000 München 81.

Figyelem! Figyelem!

Szamosi József

MÁRIACELLI EMLÉKKÖNYV

Képes magyar kalauz

Az izléses kiállítású könyvecske a híres Mária-kegyhely történetét, bazilikáját és a kincstár nevezetességeit mutatja be, mindenütt kiemelve Máriacell magyar kapcsolatait.

A könyvet 14 fekete-fehér-, és 32 színes kép díszíti.

Megrendelhető az „Életünk” szerkesztőségében. Ára 12.— DM, vagy 6.— \$ és postaköltség.

Hazai figyelő

Ismét emelkednek az árak

A januárban végrehajtott áremelések együttes hatásait az Árhivatal illetékes vezetői 1,3 százalékra becsülik. A legnagyobb mértékben a benzin drágult: a normál benzin literje 10 forintról 13.30-ra, az extráé pedig 13-ról 16.30-ra. 1974-ben még 3 forint volt egy liter normál benzin és időközben több mint négyszerezére emelkedett az ára. Havi ezer kilométeres teljesítmény mellett a benzinkiadás évi többlete idén így alakul: Trabantnál 3600.—, Wartburgnál 4500.—, Moszkvicsnál 4100.—, Volgánál 5900 forint. Ennek az összegnek mintegy a fele megtérül az adóelengedésből, de havi átlagban így is mintegy 200 forint többletkiadással kell a hazai autósoknak számolniuk. Az áremelés közzététele előtt 3-4 nappal háromszorosára emelkedett a benzinkutak forgalma, a gépkocsi tulajdonosok nemcsak az autójukat tankolták tele, de hordókkal szállították haza az olcsó tartalék üzemanyagot. Hasonló ottrom indult a TÜZÉP telepek ellen, ahol a családiház építők előrelátóan sietve megvetették ajtó, ablak és parketta szükségletüket és ezzel egyetemen 10-12 ezer forintot takarítottak meg. Az élelmiszerüzletekben elsősorban lisztet, cukrot és sót vásároltak az emberek. Volt aki 10-12 kg. olcsó lisztet is hazavitt a FŐZÉRT-ből. A kérdésre, hogy honnan szerzett tudomást a titokban tartott, közvilágított áremelésokról, az egyik vevő így válaszolt a riportereknek: „Hát mindenki tud itt mindent, miért ne tudna!” A liszt, a konzervek és a mirelit-árak drágulása kihat a vendéglői árakra is. Február 1-ével a portó is drágább lett. A belföldi levél illeték 2 Ft, a levelezőlapé 1 Ft. A nyilvános telefonfülkéket — a díjszabás 100 %-os emelkedése miatt — átállítják 2 forintos érmékre.

Budapest öregszik

A statisztikai adatokból egyértelműen megállapítható, hogy a főváros lakossága lényegesen öregobb, mint a vidéké. Budapesten ugyanis sokkal alacsonyabb a 14 éven aluli gyermekek számának aránya, a 60 éven felülieké pedig feltűnően magasabb, mint a vidéki városokban és a községekben. Amíg a 14 éven aluliak Budapest statisztikájában 17,7 százalékkal szerepelnek, addig a vidéki városokban ez az arányszám 24 százalék. A főváros lakóinak 20,3 százaléka 60 éven felüli, vidéken viszont csak 14 százalék az idős korosztály aránya. Ma még nincs különbség a budapesti és a vidéki dolgozó korosztályok számarányában, a gyenge születési évszámok hatása azonban idővel egyre érezhetőbb lesz. Budapest csak a vidékről felvándorló tömegeknek köszönheti, hogy az elöregedés folyamata nem ölt veszélyes méreteket és hosszú távon sem veszélyezteti a város jövőjét.

Növekszik a válások száma

Tovább romlott a válási statisztika, a házassági bontóperek száma egyre nő. Az elváltak száma 1980-ra több mint másfélszeresére emelkedett, 1970-hez viszonyítva. Különösen súlyos a helyzet a fővárosban. A Budapesten élő felnőtt nők 10 százaléka elvált, ami háromszorosra a községekben élő elvált nők arányának. A válások nagyarányú növekedése mellett csökkent az újránházasságok száma. Ugyanakkor mindkét nemnél emelkedett az özvegyek aránya. Mindez arra utal, hogy egyre több az egyedülálló, magányos ember Magyarországon. A házastársi viszony lazulása, a családi közösségek felbomlása súlyos szociológiai és pszichológiai következményekkel járhat és így a nemzet jövője szempontjából is aggasztó jelenség.

Egy új Sütő-könyv visszhangja

„Évek — hazajáró lelkek” címen jelent meg Sütő András erdélyi magyar író új könyve, amelyben a szerző az elmúlt évtizedekben írt cikkeket, naplójegyzeteket, interjúkat és művészportréit gyűjtötte össze. A hazai kritika elismeréssel nyilatkozik a szerző termékenységéről, az igazság elfogadtatásáért folytatott következetes harcáról és életművének szerves egységéről, amelynek minden részletében ott a történelem, a politika, a nemzetiség legszentebb ügye: az Ember. Méltósága a tartásban van és a felismert bölcsességben: a fűszál lehajlik a szőben, és megmarad. Az igazságnak ez a pólusa türelmre int, míg a másik a szabad szárnyalásban látja a megmaradás legnagyobb esélyét. Sütő András már 25 évvel ezelőtt felfedezte, hogy a történelemben minden órának más parancsa van. Új könyve nem rejtegeti az egykori megaláztatásokat és fájdalmakat. Az író példaképei Illyés Gyula, Veres Péter, a régmúltból Orbán Balázs és Apáczai Csere János. Sütőt felhívja, ahogy egy román történész Dózsát kisajátítja. Talán felködkölik mögötte az az eset, amikor magyar bevétele miatt egy vasgárdista diákkorában kidobta a vonatból. A Népszabadság kritikusa megállapítja, hogy Sütő gyakran darázsfésszőbe nyúlt, az élet lehetetlenségeivel küzdve, de „élni és írni csak így érdemes, ezért”.

A gyenge foci bére

A magyar labdarúgók havi jövedelme lényegesen meghaladja a dolgozók 4000 forintos átlag keresetét. Havi alapbérük az NB I-ben 4000 és 5500 forint között van. Ehhez jön minden megszerzett bajnoki pont után 800 Ft. jutalom. Ha tehát egy csapat havonta kétszer győz és egy döntelent ér el, ezért az 5 pontért újabb 4000 forintot kap a játékos. A bajnokság végén a megszerzett pontokat ismét megszorozzák 800 forinttal, ami egy 40 pontot összegyűjtött csapatnál 32 ezer forint jutalmat jelent, játékosonként. Ez havi szinten újabb 2500 forinttal, vagyis tízezer forint fölé emeli az NB I-es játékosok jövedelmét. A helyezések után is kapnak prémiumot a csapatok, sőt külön díjazás jár a kupa-találkozókért. Mindent egybevetve már 12 ezer forint föött van a focista havi jövedelme. A válogatott csapat tagja minden győzelemért — még a barátságos találkozókért is — 5—6000 Ft. jutalmat kap. Mivel azonban ilyesmi régen fordult elő, ezt a bevételi lehetőséget kihagyhatjuk a számításból...

Margit néni

Így ismeri és így nevezi őt Brüsszel és egész Belgium. Ő a mindenki Margitnénije, — legalább 50 év óta.

1930-ban, amikor először kísérte a Trianon-i magyar nyomorúságból a gyermekvonatot Belgiumba, hogy is sejthette volna, hogy e feladat 50-éves állandó magyar szolgálatba torkollik? — Jött a második háború, összeforgatott sok mindent. De Margit néni ebben a forgatagban, kormányok és emberek színváltozásában is, csak haladt egyenesen tovább a maga útján. Ekkor nemcsak a gyerekekkel és a munkanélküliekkel kellett foglalkoznia, hanem a magyar foglyokkal és menekültekkel is. A létszám és a gond pedig egyre szaporodott...

1936-ban alakult meg Belgiumban a mai Margit-kör, népiesen „A Margit néni nemcsak névadója és plántálója, de gondozója is a „Margaréták”-nak 44 éven át. Az öt világrészbe eljutott magyarok nem tudnak ma még egy Margit néni földmutatni. Ezért is vagyunk mi büszkéek Margit néniinkre!

Azért neki sem ment minden „simán”. Kapott ő is a nyelvek és a tollak fullánkából eleget. — Hogy hibái neki is voltak, az úgy tartozik az emberhez, mint az orra. Keresük inkább ma az oly ritka női erény: a hűség és a kitartás forrását Margit néni ötvenéves szeretetszolgálatában. A titok, fáradhatatlanul jó szíve, mocolyra derítő humora és soha nem lankadó optimizmusa. Aki közel dobta meg, azt kenyérral dobta vissza, vagy csak szoliden kinevette. Mert az ő „parittyájában a kő, az Úr neve”.

Bár Margit néni munkásságának súlypontja már a múltba néz vissza, de a szíve még most is itt köztünk van és fáj, mert fogy az egykor oly nagy család. — Valamikor a létszám az 500-at is elérte. Remek irányítással, remekül

Hol vannak az apácák?

A Magyar Nemzet egyik legutóbbi számában a riporterek ellátogatott egy pesti kórházba és a betegek elesettségét látva megállapította: „Egykor ebben az épületben apácák gondozták az öregeket. Isten szolgálata volt az, kevelység nélkül, roppant áldozatokkal, szeretettel és örömmel... Az intézményt 1950-ben államosították, az apácarend működését megszüntették, az Isten szolgálatára rendelt nők szétrajzottak a világban... Aki ismerte őket és emlékezik rájuk, azt mondja: volt bennük erő, összetartás, legfőbbjük helyet talált a nap alatt és nem vétette el a szolgálatot. Mindez csak annyiban érdekes, hogy erre a munkára manapság nehéz embert találni.”

A nemzetiségiek helyzetéről

Hajdu megyében, a körösszegapáti általános iskola minden diákja tanul románul, nemzetiségére való tekintet nélkül. A bedői és a pocsaji iskola alsó tagozatában román nyelvoktatás folyik, a felső tagozatban pedig minden gyerek román tannyelvű oktatásban részesül. (Minden tárgyat románul tanítanak.) Békés megyében öt nemzetiségi tannyelvű iskola működik. A gyulai román gimnáziumban 121 a tanulók száma. — Nagy kár, hogy a nemzetiségi iskolapolitika területén nem érvényesül a kölcsönösség elve, a magyar-román határ mindkét oldalán.

dolgozott. Aztán jött a háború, az is tizedelt. Nagy csoportok mentek különböző irányokba, sok „Margarétát” a legények szakítottak le maguknak, sokat pedig a „Nagy Kaszás” vágott le. Utánpótlás meg alig sarjad. Így állunk ma megfogyva és néha törve is, hogy érdemes-e tovább élni? De nem szabad csüggedni, ha fogytán is karjainkban az erő, a szívünk még mindig meleg maradt. Amíg a szeretetünk él, a Misszió is él. Ezt tanultuk Margit nénitől egész 50 éve alatt. — A jó Isten áldja meg érte! És jutalmazza meg azért a sok jóért, amit a hálátlanokra is oly sokszor elpazarolt!

Marsi Erzsé

MAGYAR KIÁLLÍTÁS LUGANÓBAN

A délsvájci Luganó legelegánsabb kiállítóhelyiségében, a háromemeletes Malpensata palotában, az *Ötvenhatos Forradalom 25-ik évfordulója* alkalmából, január 30-án nagyszabású magyar kiállítás nyílt. A kiállításon kb. 300 festménnyel, szoborral, fotóval az alábbi — Svájcban és Németországban élő művészek szerepeltek: Aczói Mária, Balogh Zoltán, Biró József, Farell-Fazekas Péter, Haller Vera, Hermann-Csomor Zsuzsa, Jankovich István, Kirchhofer-Bartha Katalin, Krump Éva, Ős Nagy István, Saáry Éva és Török Pál. A kiállítás nagy sajtó-, és közönségsiker aratott.

Magyar alapítású

„Tányérritkaság Klub” Grácban

A gyűjtőket érdeklő, kevés példányban előállított, márkás tányérritkaságokat manapság épp úgy műtárgyknak tekintik, mint a festményeket, litográfiákat és különféle metszeteket. Jelenleg mintegy 3 millióra tehető a tányérgyűjtők száma a világon.

Most egy honfitársunk, a 12 év óta Grácban élő *Tarcsai András*, megalakította az Első Ausztriai Tányérritkaság Klubot (Erster Österr. Sammler-Club) és szándékában áll ugyancsak Grácban egy „Tányérritkaságok-Múzeum” létesítése. Ez lenne Európában az egyetlen ilyen természetű Múzeum. A Klub különben a szakmai ténykedés mellett tervbe vette különböző híres porcelán-városok megtekintését is. Most tavasszal, március végén, a Herend-i porcelángyárat látogatják meg. A klub postacíme: A-8011 Graz, Postfach 786.

A Magyar Gazdaszövetség jubileumi közgyűlése

Bécsben tartotta a Magyar Gazdaszövetség *Jessenits Gyula* gazd. tanácsos elnöklétével 25 éves jubileumi közgyűlését. Az ünnepi beszédet *Szabó Károly* burgenlandi kisgazda mondta, ismertette a lepergett 25 év történetét. Fábér György főtitkár az évi jelentést adta elő. *Dr. Cserpalkovits István* teológiai tanár a tokaji bor történetéről tartott előadást.

Hirdetések

Costa del Sol — Marbella. — Csinos kétszemélyes lakás a tengerparti sétányon, pár percrenyire a „régis város”-tól, központi fekvés, kilátás a tengerre és a hegyekre, — kiadó júliustól kezdve hosszabb időre is, de legalább egy hónapra. — Nappali, hálófülke, bárkonyha, fürdőszoba, nagy balkon. Érdeklődni: **Catarina Salamon**, Mossdungsgränd 3, S-161 40 Bromma, Svédország. Tel.: 825 02 01 (este).

*

Budapesti születésű, Amerikában élő, jelenleg Németországban jó állásban lévő, Bonnhoz közel lakó 40-es **elektromérnök** (178 cm, 75 kg. barnahajú, kékszemű) keresi harminc év körüli (40 alatti) hölgy ismeretségét, aki szeret utazni, sportolni, zenét hallgatni, mindenekelőtt azonban egy tartalmas családi életre és szerető élettársra vágyik. (Kölcsönös szimpátia esetén házasság!) Válaszokat „Los Angeles” jellegre a Szerkesztőségbe.

Új könyvesemény! Megje'ent!

Kapható!
Csonka Emil
A FORRADALOM
oknyomozó története
1945-1956

Csonka Emil könyve hiteles történeti mű, izgalmas olvasmány, hézagpótló munka, a forradalom kézikönyve, a 20. századi magyar történelem 12 évenek drámai megelevenítése.

A könyv ára: 39.80 DM, vagy 19.80 USA dollár, plusz portó. Fizethető csekkkel, money orderrel, postautólevéllel. Megrendelhető a szerző címen: Dr. Emil Csonka, Elekstr. 58, D-8000 München 81, BRD, W. Germany

Az élet könyvéből

AUSZTRIA

Bécs: Keresztelés: **Pongrácz Barbara**, Dr. Pongrácz Károly és Mayer Elisabeth kislánya: 1980. dec. — **Horváth-Sárródi Linda Gabrielle**, Horváth-Sárródi József és Csiby Edit Gabriella kislánya: 1980. dec. — **Székelyhidny András**, Székelyhidny Éva kislánya: dec. 27. — **Féihelyes Andrea Mária**, Féihelyes Sándor és Ságer Katalin kislánya: Traiskirchen, 1981. jan. 4. — **Farkas Claudia**, Farkas Sándor és Tápai Anna kislánya: Bécs, 1981. jan. 11. — Gratulálunk a boldog szülőknek! **Szentségi házasságot kötöttek: Nagy Nándor és Horák Julianna**, Bécs, 1980. dec. 30. — Hosszú boldog életet!

Az örök hazába költöztek: **Almásy Pálné** szül. Röhner Erzsébet, 81-éves, Bécs, 1980. dec. 31. — **Schutz Anna**, 82-éves, 1980. dec. 31-én elhunyt. A halott boldogult Dr. Tomsich László, a bécsi magyarok közkedvelt orvosának volt az anyósa. — **Dr. Bolza Géza**, 74. évében, 1981. jan. 22-én Nazarethben (Kanári Szigetek) elhunyt. A bécsi gyászistentisztelet febr. 17-én volt. — Az Úr adjon halottainknak örök békeséget!

Linzi: Halálozás: Január 7-én, életének 68-ik évében, egészen váratlanul elhunyt **Dr. Happ Ervin**. Már odahaza a katolikus munkásifjúság egyik vezető egyénisége volt. Welsben a magyar szentmise idején az ő autója állt a templom előtt. Azzal vitte és hozta plébánosát, így megkönnyítve neki, hogy két városban is ugyanazon a délelőttön elláthassa lelképásztori szolgálatát. Igen sok idegenbe szakadt magyar tapasztalhatta elesettségében a segítségét. A linzi Caritas szolgálatában eltöltött évek életének legértékesebb évei voltak. Január 13-án a linzi Caritas igazgatója, **Pfeiffer Hermann** prelátus a linzi urnatemetőben szentelte be egykori munkatársának maradványait. **Dr. Balogh Vince**, **Dr. Kern Géza** linzi magyar lelkész és egy-egy osztrák plébános segédletével. Urnáját a St. Barbara-temetőben helyezték el.

BELGIUM

A Liège — Limburg-i Lelkészség jelentése az 1980. évről.

Gyarapodtunk: 14 újszülöttel, akik a keresztelésben is részesültek: **Árki Olivér** — **Oróbot Vanessa** (mama Heller Lilliane); — **Mauer Nancy** (mama Benke Erzsébet); — **Bouts Vanessa** (mama Tepsich Cécile); — **Kiss Leticia** — **Rácz Silvia** — **Dhoey Michel** (mama Szabó Erzsébet); — **Maksymow Tommy** (mama Farkas Kornélia); — **Rogovnik Maureen** — **Soos Nathalie** — **Fehérvári Ferenc** István — **Gonzales Michael** (mama Nagy Mária); — **Gornicsecz Tamás**. (Liège — 11, Limburg — 3). Növekedjenek erőben, egészségben!

Szaporodott a családok száma: 19 ifjú párral! Szívből gratulálunk! **Boros Beatrix** — **Aquilina Dino** (St. Nicolas Lg.); — **Balogh Zoltán** — **Vanhol Karina** (Roc-lange); — **Szabó Erzsébet** — **Ansay Alphonse** (Naiissonvaux); — **Riczu Tibor** — **Sultatos Konstantina** (Grace-Hollogne); — **Van Hemelrijck Johan** — **Slezák Marie Rose** (Genk); — **Kuzma Zoltán** — **Brouwers Beatrice** (Poulseur); — **Tóth Aladár** — **Darkos Erika** (Verviers); — **Torkos István** — **Vanstiegen Beatrix** (Grace Hollogne); — **Táncsik Péter** — **Smeets Brigitte** (Houthalen); — **Böröcz Sándor** — **Bendotti Marie Claire** (Waterschei); — **Put Yvo** — **Bijnens Carine** (Zolder); — **Szalacshy Hubert** — **de Potter Claire** (Thynes); — **Horváth Tibor** — **Stefán Anikó** (Heure le Romain); — **Varga László** — **Hendrici Myriam** (Ay-waille); — **Németh András** — **Gerkens Anny** (Liège); — **Zlatic József** — **Langue Jacqueline** (Dison); — **Tóth István** — **Franssen Christine** (Waterschei); — **Stefkó Ede** — **Salerno Grazia** (Horion-Hozémont); — **Soós János** — **Jaminee Patricia** (Boncelles), — Liège — 14; Limburg — 5).

Elköltöztek az örök hazába: az örök világosság fényeskedjék nekik! Schmidt János 54 éves, Kosár Círil 67 éves, Man Herbert 56 éves, Piványiné Tol-

nay Jolán 80 éves, Egyed Béla 48 éves, Futó Balázs 62 éves, Egyed Jánosné 80 éves, Wavika J. 80 éves, Bikadiné 80 éves, Tóth János 51 éves, Kaczur Demeter 77 éves, Takács Károly 66 éves, Hübner Béláné 80 éves, Egyed János 54 éves, Szabó Géza 61 éves, Leininger Mihályné 76 éves, Brückner Antal 67 éves, Bagi Mihályné 70 éves, Zeller Willy 70 éves, Nagy Sándor 66 éves, ifj. Fenk Ferenc 28 éves, Imre József 60 éves, Veres Imre 43 éves, Jagrik Józsefné 60 éves. (Liège — 10 és Limburg 14.).

Feltűnő, hogy mennyi az aránylag még fiatal férfi halott! — Az igen tartalmas körlevélből azt is megtudtuk, hogy az 1981-es Eucharisztikus Világkongresszus július 16—23-ig lesz Lourdesban. A kongresszus mottója: „Hogy életünk legyen és bőségben legyen“!

Ezek a kongresszusok száz éve váltak rendszeressé. Lille-ben volt az első. — Emlékezzünk a budapestire: 1938!

A Liège-i Lelkészség 1980-ban 121.484 Frankkal segítette a Formosa-i magyar misszionáriusokat.

FRANCIAORSZÁG

A Párizsi Misszió körleveléből vesszük: „Miért rendezünk bálakat is?“

1. A szórakozás, a tánc az nem a hitetlenek és nem a nem-keresztények privilégiuma. Senkinek sincs annyi oka az életnek örülni és azt közös mulatásban ki is fejezni, mint a kereszténynek, aki tudja, hogy Isten gyermeke. De a szórakozásban is kerüli azt, ami nem illik.

2. Alkalmat akarunk nyújtani ezzel a szétszórtságban is az igazi kikapcsolódásra és öröm-élményre, amely nélkül egy ember sem élhet.

3. Nekünk itt új formában létre kell hoznunk azt, amiből odahaza kiszakadtunk, t. i. az itteni magyarok kultúrközösségét. A közös szórakozás, a tánc erre kitűnő alkalmat nyújt. Itt nem csupán privát szórakozásról van szó, hanem a magyar közösség építéséről is.

HOLLANDIA

Elgondolkoztató számok a hollandiai magyar lelkészség 1980-as „visszapillantásában“! — A hívek részére 102 szentmise 22 városban, 311 családlátogatás, 69 beteglátogatás és 50 idős magyar meglátogatása otthonában. És ez 100 különböző faluban és városban! A megtett út km-ben 53.395 autón!

Az elmúlt év fénypontja lelképásztori szempontból a magyar lelkész, **Hegyi György, 25-éves papi jubileuma** volt. Az ünnepi szentmisén 800 ember volt, 14 pap koncelebrált és 600 ember vett részt a nagy magyar család ünnepi ebédjén.

A hollandiai magyar lelkész 1981-el kapcsolatban nagyon érdekes és szép gondolatot vet fel! — „Huszonöt évvel ezelőtt volt egy magyar szabadságharc... Felragyogtak a magyar szabadság fényei... Hamar ki is hunytak, nyomában százezrek hagyták el az ősi magyar földet...“ — Fölveti a kérdést a körlevél: „Jó volna ennek a 25 évnek családi és közösségi vonatkozásait, emlékeit és élményeit megújítani, rögzíteni egy 25-éves jubileumi év keretében. Minden plébánia megemlékezhetne róla ünnepi keretek között, összegyűjtve az 56-tal kapcsolatos képeket, írásokat stb.“

Az „Életünk“ hozzászólásai: mi lenne, ha egy-egy ország keretében meg lehetne ezt tenni, vagy még szélesebb keretek közt az egész nyugati magyar emigrációban? Például összekötve egy nagy római zárandoklattal össze, amiről már tavaly előtt volt szó, vagy **Mária!-el** kapcsolatban, vagy az őszre tervezett **Magyar Szentkorona-kereszt** fölállításával kapcsolatban a **Salzburg-i Mattsee**-ban, ahol a Szentkorona 1945 áprilistól július végéig el volt ásva? Hogy ne csak keseregjünk az „oldott kéve“ gondolatával, hanem azt valahogyan megpóroljuk össze is kötni. — Vagy már

elmondhatjuk Arany Jánossal: „A holtakat miért vered fel? — Nincs már nép Kaledonián, — Kit Te felgyujts énekkel!“

NÉMETORSZÁG

Köln: Születés: Tóth Attila, T István Komjáthy Katalin 1980. szept. 30-án született kislánya. — **Laber Gerzson Artur**, L. András és Szilágyi Erzsébet kislánya, szül. 81. jan. 22.

Halálozás: Vozár Ferenc, 81. jan. 31-én 47-éves korában Düsseldorfban elhunyt. — Nyugodjék békében!

München: Születés-Keresztelés: Zsupán Monika, Zs. László és Melkvi Ilona kislánya: 1980. jan. 20.; — **Popovits Katharina**, P. János és Tatay Katalin kislánya: 1981. jan. 3.; — **Thun Stefanie**, Th. Gyula és Neumann Rosemarie kislánya; — **Thun András**, Th. Gyula és Neumann Rosemarie kislánya; — **Rajki Julia Judit**, R. László és Persötzi Judit Mária kislánya, 1980. okt. 6.

Házasság: Jáger László és Kolonics

† Dr. Winkler József

1905 X. 19. — 1981 I. 30

Újra mély gyászban Szombathely, az ország legnyugatibb egyházmegyéjének a székhelye: Rogács Ferenc volt püspöki helynök és pécsi megyéspüspök, Szendy László teol. tanár és városplébános, Géfin Gyula volt rektor és egyháztörténész, majd Werner Alajos, az országos hírvégyházzene és lelképásztor, Kappel János kanonok és Szombathely gyóntatóatyja, egymásután távoztak az Örök Hazába. Most kaptuk a gyászjelentést, hogy ennek az egyre gyérülő együttesnek kiváló képviselője, Winkler József segédpüspök is itt hagyott minket.

Hosszabb ideje betegeskedett már; alattomos betegség, a rák emésztette, úgy hogy már egy éve türelemmel derűs nyugalomával készült a halálra. Az utolsó hónapokat már a Szombathelyi kórházban töltötte. Sokan volt tanítványai, paptestvérei, barátai és hívei közül látogatták. Nem azért, hogy vigasztalják, hanem hogy épüljenek mélységesen papi és emberi lelkületén.

Nem volt már semmi földi kívánsága, csak az, hogy ne a Székesegyház kriptájában temessék, hanem a Szombathelyi temető földjébe, ahol egyszerű paptestvérei, akikhez mindig ragaszkodott és akik közé magát is legszívesebben számított, várják a Föltámadást.

1981 szeptember 30-án, egy pénteki napon, aludt el csendesén. — Winkler József püspök Nyugatmagyarország szülöttje, 1905 október 19-én született Nagyszentmihályon (ma Burgenland, Gross-Petersdorf). A gimnáziumot, mint nagyon sokan arról a vidékről, a Kőszegi bencés gimnáziumban végezte. Kedves, ragyogószemű diák volt a Jóska és az önképzőkör elnöke. Példaképe minden sok feltörő kisdiaáknak. Emlékeztükben él még Petőfiről mondott elnöki „búcsúbeszédje.“

A Kőszegi gimnázium padjaiból a római Gregoriana egyetemre került teológiára, ahová püspöke, gr. Mikes János, küldötte. 1930-ban szentelték papá. Volt prefektus a budapesti Szent Imre Kollégiumban, káplán a templomáról híres Ják községben, majd prefektus és filozófiatanár a Szombathelyi szemináriumban. Színporkázóan szellemes tanár volt és nagyon megértő prefektus. Ezért az egész szeminárium szerette. Emlékezetesek volt tanártársai között, akik még élnek, kedves esti összejövetelei, amiket így nevezett: „una piccola tenerezza“, — „egy kicsike kis kedvesség“.

Mária, 1981. febr. 7-én, — **Tarjáni László és Kürti Margit** 1981. jan. 30-án Münchenben házasságot kötöttek. — Sok boldogságot!

Halálozás: Dénes Pál, 72-éves, 1980. dec. 18-án Münchenben; — **Lauter Gyöző**, 1981. jan. 5-én Viechtachban; — **Bartek Eszter**, 67-éves, 1981. febr. 5-én Odelzhausenben meghalt; — **Kovács Imre** 1980. dec. 14-én Olchingban elhunyt, ugyanott temették dec. 17-én. Nyugodjanak békében!

SVÁJC

Dr. Saáry Istvánné sz. Kirtyán Margit életének 77-ik évében, 1981. február 14-én rövid szenvedés után, Luganóban elhunyt. Ugyanott temették febr. 18-án. — **Nyugodjék békében! Gyászolják: lánya Saáry Éva**, veje Larroudé Joseph, unokái Sophie és Ágnes. — **Saáry Éva**, lapunk munkatársa gyászában osztozik az „Életünk“ is.

A II. világháború és az összeomlás legnehezebb éveiben mint spirituális vezető a szeminárium életét. Ezekben a súlyos időkben bizonyította be, mennyi férfiasság és bátorság van az ő rendíthetetlen nyugalma mögött. Amikor egy részeg orosz horda a szemináriumban garázdálkodni kezdett, egy tanártársával a szorongatott nők védelmére szökött és amikor tanártársát géppisztolysorozattal leterítették, nyugodtan odament és karjaiba emelte a barátját. — Ennek a bátorságnak a főpróbáját már egy évvel előtte megállta, amikor az emlékezetes 1944 kora tavaszán történt súlyos amerikai bombázás váratlanul lepte meg Szombathelyt. A bombaszőnyeg a belvárost érte, telitalálatot kapott a székesegyház, a szeminárium és két kanonoki ház is. A bombazápor kellős közepén vezette le a növendékeket az óvóhelyre. Az udvaron várta be míg az utolsó ember is eltűnt a pince bejáratán, aztán lerázta kalapjáról és malaclópiójáról a téglaport és mintha mi sem történt volna, ő is lement az óvóhelyre.

Az egész ország örült, amikor XXIII. János pápa 1959 szeptember 15-én Szombathelyi segédpüspökké nevezte ki. Mindenki azt remélte, hogy a betegeskedő Kovács Sándor püspök után ő lesz az utód. De a Népidemokrata Kormány „nem ismerte el.“ Csak 1964-ben, a Szentszék és a Magyar Népköztársaság közt létrejött megállapodás aláírása után, amely új magyar püspökök kinevezését „engedélyezte“, adta meg a Magyar Elnöki Tanács Winkler József segédpüspöki kinevezéséhez is az „engedélyt“. Így 1964 október 28-án végre püspökké szentelhettek.

Winkler József olyan időben lett püspök Szombathelyen, amikor sem a Vatikán, sem a magyar rendszer nem óhajtott „vértanukat“. De a rendszernek nem tetsző püspökök elől még a levegőt is elvonta. Egyesek háziőrizetbe kerültek (Bellon Gellért, Bárd János stb.), ő pedig, ahogy keserű humorral írta, „ülve“ szolgálta az Egyházat. A Domonkosok elárult templomában volt az állandó gyóntató.

Winkler József, szombathelyi segédpüspököt, 1981. február 10-én temették a székesegyházból óriási részvét mellett, kívánsága szerint a szombathelyi temetőben, a pap soron. — Have anima pia et fidelis!

H. F.

PÁLYÁZATI HIRDETÉNY

A húsz éve, szerény keretek között megindult KASTLI MAGYAR GIMNÁZIUM tekintélyes intézetté fejlődött, amely sokrétűségének és súlyának megfelelő üzemi szervezetet igényel. Az intézet vezetésénél adódó feladatok, hatásköri jogok és felelősség célszerű átrendezése keretében ezért

Ügyvezető

állítunk be, aki közvetlenül az Iskolabizottságtól — eltartó egyesület — Elnöksége alá kerül beosztásra.

A Magyar Gimnáziumnak a szabadvilági magyarságnál betöltött jelentős szerepére való tekintettel is, erre az állásra olyan szakképzett ember jöhet tekintetbe, aki egyrészt a saját munkatörzse vezetésére kiválóan alkalmas, másrészt a következő feladatok elvégzését garantálni tudja:

1. az Iskolabizottság célkitűzéseinek a megvalósítását, mind személyzeti, tervezői, szervezési, vezetői, mind pedig közigazgatási területen;

2. a gondnoksági munkakört személyi unióban kell ellátnia és pedig annak minden szokásos szakmai területén (pénzügyi, számviteli, adminisztrációs és a még bevezetendő elektr. adatfeldolgozó szolgálat vezetésénél és koordinálásánál is).

Követelmények:

a) Nyugaton lehetőleg üzemen gazdasági irányban szerzett akadémiai képzettség, — valamint ilyen természetű tevékenységben gyümölcsöző többéves gyakorlati tapasztalatok;

b) dimanikus érvényesülési tudás, magasfokú tehervállalási képesség, munkatársi összműködési készség, lojalitás és motiváló rátermettség, magyar és német elsőrangú nyelvismeret, szóban és írásban;

c) életkor: legfeljebb 40 év.

Ajánlatunk:

egész embert megkivánó érdekes feladatkör, — nagyjövőkü bizalmi állás, amely 1-2 éves bevétele után prokura-joggal párosul.

Messzemenően önálló munkakör.

A követelményeknek megfelelő illetmények, valamint különleges szabadság szabályozás.

A pályázatot — a szokásos személyi okmányok csatolásával — kérjük mielőbb az Iskolabizottság Elnökségéhez (Oberföhringerstr. 40. 8000 München 81) benyújtani. Az állás odaitelését legkésőbb ez év júniusában jogjuk ismeretn.

Az Iskolabizottság Elnöksége

PÜNKÖSDI LEKGYAKORLAT

Az 1981. évi magyar lelkigyakorlatot Bruder Klaus remetése közelében, a Sachseln mellett

FLÜELI-ben

tartjuk, a Pax Montana-ban.

(Az autóbusszal a ház előtt áll meg.)

A lelkigyakorlat időpontja: PÜNKÖSD, éspedig jún. 5. péntek estétől jún. 8. püNKÖSDHÉTFŐ délutánig.

A lelkigyakorlatot P. Dér János SJ tartja. Tárgy: Jöjj Szentlélek Úristen. Költség: személyenként 3 napra, teljes ellátással

egyágyas szobában Fr. 170.—

kétágyas szobában Fr. 150.—

Mivel az egyágyas szobák száma korlátozott, ezeket a jelentkezés sorrendjében osztjuk ki.

Jelentkezés: mielőbb, de legkésőbb május 15-ig.

Huba Judit, Neptunstr. 10. 8032 Zürich
Telefon: (01) 251 55 54.

KÜLÖNLEGES ALKALOM! A Francia

Riviérán, Grasse-ban, Cannes-tól 15 km-re, egy befutás előtt álló épületben 6 kétszobás lakás és 2 stúdió, külön kerttel és terasszal kapható. - Honfitársaknak felvilágosítás: **B. I. C. M. (M. Horváth)**, 13 rue Raoul Servant F-69007 Lyon, Franciaország. Tel.: (7) 858 26 97.

Honfitársaknak kedvezményes áron szívesen segítene a Francia Riviérán és környékén telkek keresésében, valamint házépítési és adminisztrációs ügyek intézésében **B. I. C. M. (M. Horváth)**, 13 rue Raoul Servant, F-69007 Lyon, Franciaország. Tel.: (7) 858 26 97.

„TINÓDI LANTOS SEBESTYÉN“
CSERKÉSZ REGÖSTÁBOR

A Magyar Cserkészszövetség európai kerülete idén ismét a szép Burgenlandban, **A I S Ó Ö R Ö T T (Oberwart)**, tartja a húsvéti szünidőben — 1981. április 11—20-ig hagyományos **REGÖS TÁBORÁT**. — A regös táborra jelentkezhetnek kiscsapatokban és szörványokban élő leány- és fiúcserekszek 12-éves kortól.

Szeretettel vár mindenkit az Európai Cserkészkerület. Oberföhringerstr. 40. — 8000 München 81. Tel.: (089) 98-26-37/38.

KERESÉS

Egykori Horváth Sándornét, aki jelenleg Nyugatnémetországban él, keresi keresztleánya, **Döninger Lászlóné Csilla Karmen**, akit 1974-ben kereszteit a Budapest — Haller-téri templomban. — Válaszokat a Szerkesztőségbe kérünk.

Ékesítse lakását magyaros mintákkal!

— Iparművész vállal porcelánfestést eredeti magyaros tájlellyel (címet, aranyozást is), butorok, lakások pingálását, textiltfestést (abrosz, sál, függöny, stb.)
Cím: Mezeyné Ivánszky Erzsébet, 4, Les Linandes Pourpres, F-95000 Cergy, France. Tel.: 032-22-48.

MAGYAR HENTESÁRÚT

gyártunk immár 10 éve Stuttgartól 40 km-re WELZHEIMBEN. Kérem győződjék meg kiváló minőségű, magunk által készített áruféleségeinkről:

	DM
1 kg. Füstölt kolbász	16.—
1 kg. Friss kolbász, sütni való	14.—
1 kg. Debreceni (vekonnybélben)	15.—
1 kg. Disznósajt	10.—
1 kg. Balkán füstölt májas	12.—
1 kg. Balkán füstölt véres	10.—
1 kg. Hurka sütni rizsával	10.—
1 kg. Hurka véres rizsával	10.—
1 kg. Fokhagymás felvágott	16.—
1 kg. Paprikás Puszta Szalámi	16.—
1 kg. Sonkaszalámi 90% sovány	20.—
1 kg. Fokhagymás paprikás toka	12.—
1 kg. Angol szalonna	18.—
1 kg. Füstölt odalszalonna	12.—
1 kg. Füstölt sonka	20.—

Minden árút légmentes csomagolásban utánvétellel szállítunk

FLEISCHWARENFABRIK, VIKTOR PAL
7063. Welzheim Lerchenstr. 29.

Telefon: (07182) 67-36

Mozga Gyula, hites tolmács és fordító (magyar-német, német-magyar) Németországban nyugdíj-ügyekben — **legnehezebb helyzetekben is** — segít. Ez a segítség eddig igen eredményes volt! Cím: 6750 Kaiserslautern, Zollamtstrasse 27. — Tel.: 0631-10611, d. e. 10-ig, d. u. 17-től.

RUPP LASZLO hites törvényszéki fordító, vállal fordításokat magyarul németre és németről magyarra. — Postfach 162, D-8900 München 1 - Telefon (089) 3 00 21 62

„TÉTÉNY“ Ungarische Spezialitäten

Inh.: O. BAYER

Kreitmayerstr. 26 - D-8000 München 2

Telefon (089) 19 63 93

	DM
Alföldi Olaszrizling	4.80
Alföldi Kékfrankos	4.80
Abasári Rizling	5.75
Debrői Hárslevelű	5.75
Badaacsonyi Kéknyelű	6.20
Badaacsonyi Szürkebarát	6.20
Soproni Kékfrankos	6.—
Domoszlói Muskotály	6.20
Domoszlói Tramini	6.50
Badaacsonyi Tramini	6.50
Villányi Burgundi	6.20
Hajósi Cabinet	6.20
Tokaji Aszu 4 puttonyos	12.—
Tokaji Aszu 3 puttonyos	11.—
Kecskeméti Barackpálinka	24.50
Hasas Barackpálinka	22.—
Cseresznyepálinka	21.—
Szilvápálinka	19.50
Hubertus	17.50
Kósher szilvápálinka	27.—
Beverage Bitters (Unic.) 1 lit.	27.—
Beverage Bitters (Unic.)	14.—
Szalámi (Pick) 1 kg.	22.—
Csabai 1 kg.	20.—
Gyulai 1 kg.	18.—
Süli Debreceni 1 kg.	13.—
Süli kolbász 1 kg.	14.—
Házi kolbász 1 kg.	17.—
Tarhonya 1/2 kg.	2.75
Nagykoctészta 1/2 kg.	3.10
Lebbencs 1/2 kg.	3.10
Kiskocka, cernametélt 10 dk.	—70
Paprika káposztával 820 gr.	4.20
Bogyaszó paprika (erős) 820 gr.	3.50
Hegyes paprika (nem csipős) 820 gr.	4.20
Hegyes paprika (csipős) 820 gr.	4.20
Disznósajt (téli időszakban) 1 kg.	11.—

— Üvegárút is szállítunk! —

MÉG KAPHATÓ

Juhász László

MAGYAROK AZ ÚJVILÁGBAN

című új könyve, amely az első világháború óta a századforduló kivándorlási hullámig követi az amerikai magyar nyomokat.

Ára: 15.— DM, 100.— öSch, 7.— \$.
Megrendelhető: Dr. Juhász, Bülowstr. 10/1
D-8000 München 80

A szerző két korábbi könyve:
„Bécs magyar emlékei“ és „Burgenland“
E L F O G Y O T T

BÉCS legszebb kerületében, Döblingben 3 szobás (32 m²), balkonos, étézőfűtése, azonnal beköltözhető **örökklakás** 170.000 DM-ért eladó. Telefon tájékoztatás: München 98-45-21.

DIÓSEGHY TIBOR, hites tolmács és fordító, magyar-német és német-magyar, Németországban tanácsadás, állampolgársági és menekültügyi kérdésekben, valamint peres ügyekben segít. — Daimlerstr. 249. D-4040 Neuss. Tel.: (021 01) 54 13 17.

Magyar-német és német-magyar fordításokat olcsón és gyorsan elvégez, magyar nyelvű okiratokról hitelesített másolatokat készít és más nyelvű okiratok fordítását korrekten elintézi. **W. Divy** hites fordító és tolmács. D-7990 Friedrichshafen, Lindenstr. 50. - Tel. 07541/71391.

MEGJELENT!

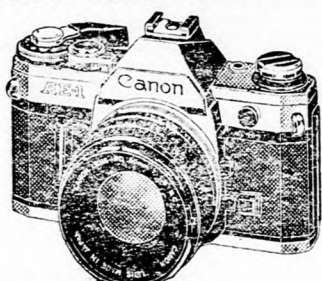
Mihályi Gilbert — Dunai Ákos:

II. JÁNOS PÁL, A VASFÜGGÖNY
MÖGÜL JÖTT PÁPA

II. János Pál pápa életéről szóló első magyar nyelvű írt könyv — életrajz —, sőt: talán dokumentumgyűjteménynek is nevezhető szépirodalmi mű.

Megrendelhető a Katolikus Magyarok Vasárnapja könyvostályán, 1739 Mahoning Avenue, Youngstown, Ohio 44509. Ára 15 dollár és 1 dollár portó.

Múzeumvezetőnőt további irányításra, 18—24 évig, jó megjelenésűt, magyar valóságos családból keresünk. Teljes ellátás, villanyirógép. Tanulási lehetőség 60 km körzetben. Díjmentes utazási lehetőség. A német nyelv tudása nem hátrány. **Írásbeli jelentkezés:** Museum Stephan Géza, D-3071 Leese/Weser. Tel.: (05761) 1203 este 18 óra után.

CANON — MINOLTA — TOKINA
L E R A K A T

FOTO DOBOS

8000 MÜNCHEN 2 RINDERMARKT 16 TELEFON 089/240852

74 éves cég! Győr — München!

KOVÁTS MIHÁLY ÉS SZENT LÁSZLÓ EMLÉKÉREM

Az Amerikai Magyar Történelmi Társulat, az Egyesült Államok megalakulásának 200. évfordulója alkalmából kibocsátotta a **FABRICZY KOVÁTS MIHÁLY** huszárezredes emlékéremét. Az O nevéhez fűződik az amerikai huszárok (cavalry) megszervezése és Charleston város védelme csapatának élén 1779-ben életét áldozta. **Ezzel egyidejűleg került kibocsátásra II. János-Pál pápa áldásával a SZENT LASZLÓ emlékérem is.**

Az érmék adatai: A Kováts érem **BODO SANDOR** alkotása, a Szent László érmét **L. C. HAMPTON** készítette. **Átmérője 50 mm, kb. 75 gr., PP minőség, Cu-fényesen csiszolt bronz. Ára: 65.— DM, vagy 35.— \$.**

Megrendelhető: **NUMISMATICA HUNGARICA**, Postfach 73-0302, D-6000 Frankfurt/M 73. West-Germany.

ÉLETUNK

Szerkesztőség és Kiadóhivatal
8000 München 81, Oberföhringerstr. 40
Telefon: (089) 98 26 37.

Felelős Kiadó:
a Magyar Kat. Főlelkész.

Felelős szerkesztő:
Dr. Harangozó Ferenc,
Seelsorger.

Redaktion und Herausgeber:
die Ungarische Oberseelsorge,
8000 München 81, Oberföhringerstr.
40. Telefon: (089) 98 26 38.

Redakteur: Dr. Harangozó Ferenc.
Abonnement: DM 15.— pro Jahr und
Exemplar; nach Übersee DM 25.—

ELŐFIZETÉS:
Az Életünk a helyi magyar lelkészek terjesztik, ők küldik szét és ő náluk is kell előfizetni!
Tengeren túra, vagy ahol nincs magyar lelkész, oda a Kiadóhivatal küldi az újságot.

Egyes szám ára egy évre 15.— DM, vagy ennek megfelelő valuta.
Tengeren túra légipostával 25.— DM.
Lapzárta: a hónap 18-án. — Hirdetéseket csak 15-ig fogadjuk el.

Postcheckkonto: Nr. 606 50-003, Kath.

Ungarn-Seelsorge, Sonderkonto:
München.

Bankkonto: Bayer. Vereinsbank,
Nr. 145857, Kat. Ung. Seelsorge
„Életünk“

Druck: Danubia-Druckerei,
Ferchenbachstr. 88. - 8 München 50.

Yves de Daruvár:

A FELDARABOLT MAGYARORSZÁG

c. híres könyve magyarul, több színes és fekete fehér képpel és térképpel, kemény vászonkötésben, számtalan olyan fontos történelmi dokumentumot tartalmaz, mely a szerző más nyelvű kiadványaiban nem szerepel. Az izgalmas történelmi dokumentációt olvassuk anyanyelvünkön.

A könyv ára portóval együtt 40.— Sfr., vagy ezen értéknek megfelelő más valuta.

Megrendelhető közvetlen a kiadónál:

EDITION BALOGH

Postfach 19 - CH-6000 Luzern 5

MAGYAR KÖLCSÖNKÖNYVTÁR

Többek kérésére közöljük, hogy a Landesbibliothek keretén belül működő

magyar könyvtár

szívesen fogadja minden Svájcban élő magyar-nyelven olvasni szerető jelentkezését. A könyvtár használata díjtalan. A könyvek cseréje posta útján történik.

Jelentkezés magyarul írásban. Cím:

Schweizerische Landesbibliothek

Ungarische Abteilung

Hallwylstr. 15. — CH-3003 Bern

HAZAI HENTESÁRÚ

	DM
1 kg paprikás kolbász grill sütésre	16.—
vákuumsomagolásban	16.—
1 kg paprikás kolbász	16.—
1 kg paprikás frissen füstölt kolbász	14.—
1 kg rizses véreshurka	10.60
1 kg májashurka	10.60
1 kg vastag húsos szalonna	12.—
1 kg disznósajt	12.80
1 kg paprikás tokaszalonna	9.60
1 kg füstölt sonka	20.—
1 kg füstölt sertésborda	9.20
1 kg füstölt csülök	9.20
1 kg tepertő	15.—

Utánvétellel és csak belföldre szállítunk, 5 kg-on felüli rendeléseknél portómentesen és csupán az expressz-díjat számítjuk fel.

MIHÁLY TAUBEL HENTESMESTER

Peter-Rosegger-Str. 3.

6710 Frankenthal/Pf. Tel.: 06233 / 62693

Melléklet az Életünk 1981. márciusi számához.

Ismét meghirdetem az évi lelkigyakorlatunkat. Ennek vezetésére a franciaországi főlelkész,

P. Ruzsik Vilmos

vállalkozott. Imádságos, szerény papi lelkülettel jön, de a lelkiélet területén többévtizedes apostoli tevékenység gazdag tapasztalatát hozza magával.

A lelkigyakorlat beosztása a következő:

Április 10-én, pénteken du. 6-órás kezdettel a neue heimati plébánia termében,

április 11-én, szombaton du. 2-órás kezdettel a Magyar Otthonban a fiataljainknak,

április 11-én, szombaton du. 6-órás kezdettel a Magyar Otthonban a felnőtteknek,

április 12-én, vasárnap de. 1/2 9-órás kezdettel, a szentmise keretében a welsi hiveknek,

április 12-én, vasárnap de. 1/2 12-órás kezdettel a kleinmüncheneri templomban a linzi hivek számára lesz ugyanazok szentmise keretében a befejező szentbeszéd.

A lelkigyakorlatunk sikeréhez valamennyien járuljunk hozzá!

+ + + + +

FIGYELEM: Április 19-én, húsvétvasárnap 1/2 11-kor a neue heimati templomban,

április 20-án, húsvéthétfőn pedig 1/2 9-kor Welsben tartjuk a magyar szentmisét.

Április 5-én, vasárnap Linzben nem lesz magyar szentmise, mivel akkor Svájcban lelkigyakorlatot vezetek. A többi magyar szentmisét a szokásos időben és helyen tartjuk.

+ + + + +

M E G H I V Ó

Március 14-én, szombaton du. 4-órás kezdettel a Felsőausztriai Magyarok Kultúregyesülete hazafias tárgyú előadást rendez. Előadóink a Szabad Európa tudósítója és több magyar lap munkatársa,

Haas György

lesz. Előadásának címe: "Nemzeti tudatunk a 80-as évek elején". Akkor, amikor nemzeti tudatról olvasunk, senkinek se jussanak eszébe hitelét veszített, vagy egyenesen veszélyes szövegek. Nincs szó, és hol lenne ma szó nacionalizmusról? Ebben a tekintetben Illyés Gyula pontos meghatározást nyújtott. A nacionalizmus és a nemzetiség között éles határvonal húzódik. Az előbbi jogot sért, az utóbbi jogot véd. S hogy ez mennyire szükséges, azt a legközvetlenebb módon napról-napra tapasztaljuk. Erdélyi menekültekkel folyton találkozunk. Szenvedélyesen szeretik szülőföldjüket, mégis vándorbotot vettek a kezükbe. S felsír a panaszuk: még a munkahelyükön sem beszélhetek anyanyelvükön, a kórházban a magyar orvos a magyar beteggel magyarul nem szólhatott, és szülőföldjükön lépten-nyomon azt vágták a szemükbe, hogy hazátlanok. S hozzá teszik: "Ezt nekünk itt Ausztriában nem mondja soha senki." Jogot védeni csak nemzettudattal lehet. Ezért igen szükséges ez az előadás. Ezt jól kiegészíti majd népszerű költőnk, Papp Ferenc szavai hazafias verseiből. Az előadás helye a Magyar Otthon lesz. Valamennyi Kedves Honfitársunkat szeretettel várjuk.

+ + + + +

Cserkészcsapatunk tízéves fennállásának évfordulóját ünnepeljük hamarosan megfelelő keretek között. A csapat története itt játszódott le a linzi magyarság szeme előtt. Tevékenységéről hónapról-hónapra olvashattunk ezeken a lapokon. Szerepeltek a sajtó, valamint a lelkészség és a Kultúregyesület rendezvényein. A linzi magyarság egy évtizeden át támogatta, tegye ezt a második évtizedben is, hogy csapatunk vezetői a keresztény és a magyar értékek továbbadásában érezzék, hogy nincsenek egyedül.

+ + + + +

Ki kell emelnünk a Felsőausztriai Magyarok Kultúregyesülete farsangjának sikerét. A szép eredmény, mint már annyiszor, most is a regős csoport tagjainak jó munkáját dicsérte. Ismét megmutatták, hogy rájuk mindig lehet számítani ott, ahol munkáról és áldozatról van szó.

+ + + + +

Február 15-én a neue heimati templomban megkereszteltem Bagi Gyözö és Csizmár Rozália fiát, Rudolfot (Linz, Mayerhofstr. 19.).

+ + + + +

Inhalt: Exerzitien für die Ungarn. - Ungarnmessen. - Vortrag des Haas György über unser Nationalbewusstsein am Anfang der 80-er Jahre. - Jubiläum der Pfadfindergruppe. - Rückblick auf den Faschingsabend. - Taufe des Bagi Rudolf.

Dr. Kerny Géza

linzi magyar lelkész

(Senefelderstr. 6. Tel: 0732/42586)